

Verksamhetsberättelse 2015

Bilden på framsidan: Även i år var SRF i Almedalen och agiterade. Här för färdtjänsten tillsammans med de andra brukarorganisationerna Neuroförbundet och SPF Seniorerna.

Innehåll

Inledning	4
Prioriterade områden under kongressperioden.....	5
Medlemskriterier och medlemsantal	6
Intressepolitisk verksamhet	8
Utveckla SRF	22
Individstöd	26
Kommunikation	37
Beslutsorgan, granskning med mera.....	45
Personal och kansli	49
Samarbete inom funktionshinderrörelsen	52
Representation	53
Slutord.....	63

Inledning

Vi har slutit oss samman i Synskadades Riksförbund, SRF, för att utifrån tanken om alla människors lika värde gemensamt hävda synskadades rätt till delaktighet och jämlikhet på alla områden samt skapa social gemenskap och stödja varandra, så att vi kan leva ett aktivt och självständigt liv. SRF är en religiöst och partipolitiskt obunden organisation, som tar avstånd från all form av diskriminering.

SRF är synskadade människors intresseorganisation i Sverige. Det var synskadade själva som bildade organisationen år 1889 under namnet De Blindas Förening (DBF). År 1977 ändrades namnet till Synskadades Riksförbund (SRF).

Alla medlemmar är anslutna till Synskadades Riksförbund, och väljer själva, genom sin medlemsavgift, var man vill utöva sitt medlemskap. Vi är en treplansorganisation med lokalföreningar, distrikt och riksförbund. Tolv nationella branschföreningar är dessutom anslutna till riksförbundet, varav tre beviljades inträde under 2015.

SRF arbetar för mänskliga rättigheter för flickor, pojkar, kvinnor och män. På bred front hävdar vi synskadades rätt till delaktighet. Vårt intressepolitiska arbete bedrivs av anställda och förtroendevalda i alla delar av SRF-organisationen. Vi vänder oss såväl till politiker och tjänstemän inom stat, landsting/regioner och kommuner som till makthavare inom det privata näringslivet. Vi vänder oss också till den ideella sektorn och allmänheten. Med information och dialog kan vi skapa insikter och kunskaper som gör våra intressepolitiska krav mera begripliga.

Även skeenden på internationell nivå påverkar oss synskadade i Sverige, och dessa frågor bevakas genom vårt medlemskap i European Blind Union (EBU) och World Blind Union (WBU). Särskilt påverkas vi av vad som händer på EU-nivå.

Genom positiva exempel visar SRF hur olika hinder kan övervinnas. Vi erbjuder individinriktad service, såsom semesterresor med ledsagare, barnläger och juridiskt stöd. Vi vill också vara med och skapa så goda förutsättningar som möjligt för flyktingar med synskador som kommer till Sverige. Inriktningen för SRF:s arbete är att synskadade ska uppleva frihet i vardagen – vi ska själva ha makten över våra liv.

Grunden i vårt arbete är medlemmarnas samlade erfarenheter och kunskaper. Engagemanget och gemenskapen inom föreningen stärker oss och gör oss bättre rustade att klara vardagen. Tillsammans utgör vi en stark och viktig organisation.

I denna berättelse vill förbundsstyrelsen överskådligt beskriva den

omfattande verksamhet som SRF bedrivit år 2015. I vissa avsnitt finns jämförelsesiffror från år 2014 inom parentes. För resultat- och effektmätning av uppsatta mål samt ekonomisk redovisning med resultat- och balansräkning hänvisas till den enligt K3 upprättade årsredovisningen. Av denna framgår att SRF har en stabil ekonomi. Styrelsen följer kontinuerligt förbundets ekonomiska utveckling genom tertialuppföljningar.

Prioriterade områden under kongressperioden

SRF:s högsta beslutande organ är kongressen, som hålls vart tredje år. Kongressen 2014 beslutade om en verksamhetsinriktning för perioden 2015-2017. Huvudtema för kongressperioden är: Frihet i vår vardag.

Tre områden är prioriterade:

- Tillgänglighet och användbarhet i synskadades vardag
- Information om synskadades livssituation och möjligheter
- Att utveckla SRF

Arbetet med dessa områden har högsta prioritet i hela SRF-organisationen. För att åstadkomma tillgänglighet och användbarhet i synskadades vardag krävs ett aktivt intressepolitiskt arbete gentemot samhället och näringslivet. Information om synskadades livssituation och möjligheter är viktigt såväl externt som internt inom organisationen. Att utveckla SRF är viktigt för att hålla organisationen levande. SRF ska vara en relevant och betydelsefull organisation, både för våra medlemmar och för samhället i stort.

Medlemskriterier och medlemsantal

Medlemskriterier

SRF har synskadade och stödjande medlemmar. För att ha rösträtt på årsmöten och i liknande sammanhang ska man själv vara synskadad eller vara vårdnadshavare till ett synskadat barn som ej fyllt 18 år.

Branschföreningarna kan dock ha egna regler kring detta.

SRF har därtill ett fåtal juridiska personer som medlemmar. Dessa har inte rösträtt.

Som synskadad räknas den som har väsentliga svårigheter att med hjälp av synen orientera sig eller att läsa vanlig text, eller har motsvarande svårigheter i det dagliga livet.

Man kan som individ vara medlem i vilken eller vilka lokalföreningar, distrikt och branschföreningar man önskar. Det är genom sin medlemsavgift som man styr var medlemskapet utövas. Det innebär att man kan vara aktiv i flera delar av organisationen, exempelvis i två lokalföreningar. I riksförbundets totala medlemsantal räknas dock antalet individer (alltså inte antalet medlemskap).

Medlemsstatistik

Den 31 december 2015 hade Synskadades Riksförbund totalt 11 737 (12 705) medlemmar, varav 8 580 (9 359) synskadade och 3 157 (3 346) stödjande medlemmar. Därtill har SRF 7 juridiska personer som medlemmar.

Av medlemmarna den 31 december 2015 var 7 666 (8 315) kvinnor och 4 071 (4 390) män.

År	Synsk	Stöd	Juridisk	Alla
2015 inkl. bransch	8580	3157	7	11744
2014	9359	3346		12705
2013	9446	3321		12744
2012	9682	3362		13044
2011	10035	3527		13562
2010	10356	3642		13998
2009	10545	3778		14323
2008	11142	3917		15059

Medlemsantal i distrikten:

Distrikt	Synsk 2015	Stöd 2015	Juridiska 2015	Summa 2015	Summa 2014	Summa 2013
SRF Blekinge	177	101	0	278	307	337
SRF Bohuslän	229	186	0	415	468	466
SRF Dalarna	262	95	0	357	368	409
SRF Gävleborg	204	114	0	318	341	348
SRF Göteborg	672	125	1	798	859	798
SRF Halland	279	118	0	397	481	489
SRF Jämtland	117	71	0	188	216	216
SRF Jönköpings län	253	123	0	376	400	412
SRF Kalmar län	280	159	0	439	469	488
SRF Kronoberg	215	101	0	316	390	393
SRF Medelpad	122	48	0	170	220	229
SRF Norrbotten	282	72	0	354	377	393
SRF Skaraborg	377	227	0	604	688	668
SRF Skåne	923	279	0	1202	1391	1373
SRF Stockholm/Gotland	1654	274	1	1929	2052	2042
SRF Sörmland	159	72	0	231	262	255
SRF Uppsala län	334	157	0	491	519	498
SRF Värmland	236	93	0	329	371	387
SRF Västerbotten	288	137	0	425	504	499
SRF Västmanland	179	91	0	270	287	289
SRF Ångermanland	105	42	0	147	188	196
SRF Älvsborg	384	168	1	553	655	670
SRF Örebro län	207	106	0	313	356	349
SRF Östergötland	363	90	0	453	508	513
SRF Riks	0	21	2	23	28	27

Branschföreningarnas medlemsantal redovisas inte här, eftersom alla branschföreningar ännu inte kommit med i det centrala medlemsregistret. År 2016 ska dock alla branschföreningar ha kommit in i registret.

Intressepolitisk verksamhet

Det övergripande syftet med den intressepolitiska verksamheten är att driva på utvecklingen mot ett samhälle utan hinder och för full delaktighet på alla nivåer. Arbetet sker genom bevakning, representation och ageranden i intressepolitiska frågor, till exempel samråd, remisser, skrivelser och uppvaktningar.

Tillgänglighet och användbarhet i synskadades vardag

Medlemsundersökning

En större medlemsundersökning genomfördes under våren av TNS Sifo. Den ena delen av undersökningen handlade om resande och fysisk miljö, medan den andra delen handlade om synskadades upplevelser av att ta del av information och använda olika tjänster på internet och via smartphones. 1001 medlemmar i åldern 18-85 år deltog. Utifrån resultaten har SRF tagit fram två analyserande rapporter som båda finns publicerade på vår hemsida: "Åsikter om kollektivt resande, trafikmiljö och färdtjänst" och "Dålig digital delaktighet". Författare till de båda rapporterna är Mikael Ståhl.

Undersökningens resultat har lyfts i bland annat Almedalen och andra sammanhang där vi haft möjlighet att lyfta våra åsikter om tillgänglighet och användbarhet inom såväl fysiska som digitala miljöer. Undersökningen kommer att upprepas år 2017.

Av undersökningen framgår bland annat att nästan hälften av medlemmarna använder internet dagligen och att var fjärde aldrig har använt internet. När dessa data jämförs med statistik från SCB framgår också att den undersökta målgruppen använder internet i betydligt lägre utsträckning än befolkningen i stort.

Fyra av 10 i undersökningen tycker att tillgängligheten och användbarheten på internet och webbaserade plattformar måste förbättras. Dessutom anser nästan hälften av de som inte använder internet att livskvaliteten påverkas negativt av att inte kunna göra detta.

Vidare visar undersökningen att 43 procent av medlemmarna aldrig åker kollektivt på egen hand. Nästan tre av 10 av dessa uppger att anledningen är att det är för obehagligt och otryggt. Det är också mer än var femte som aldrig rör sig på egen hand i gatu- och trafikmiljö på orten där de bor.

Av de tillfrågade som använder färdtjänst anser mer än var tredje att tidpassningen behöver bli bättre. Även andra åtgärder för att förbättra kvaliteten och servicen inom färdtjänsten kommer fram i undersökningen.

Sammantaget visar vår undersökning att synskadade ofta upplever brister i tillgänglighet och användbarhet i såväl digital som fysisk miljö, brister som kan göra det svårare för personer med synnedsättning att vara delaktiga i samhället.

Fysisk tillgänglighet

Den 1 januari 2015 trädde en lagändring i kraft som klassar otillgänglighet som en diskrimineringsgrund. En sådan lagstiftning har SRF länge kämpat för. Tyvärr innehåller lagen undantag och begränsningar som gör den mindre effektiv. Arbetet måste nu inriktas på att skärpa lagen och få bort undantagen.

SRF genomförde den 23 januari en utbildningsdag för personalen och förbundsstyrelsen om tillägget om bristande tillgänglighet i diskrimineringslagen. Utbildningen ägde rum i SRF-huset i Enskede och huvudföreläsare var juristen Annika Jyrwall Åkerberg. Övriga medverkande var Lars Lindberg och Maria Johansson, båda starka profiler inom den svenska funktionshinderrörelsen.

SRF har under året bevakat och försökt uppmuntra till prövandet av principiellt intressanta diskrimineringsfall utifrån de nya bestämmelserna i diskrimineringslagen. Vi har haft kontakt med några medlemmar som upplevt sig diskriminerade. Vi har bevakat frågan gentemot Diskrimineringsombudsmannen (DO), för att få en bild av vilka anmälningar som kommer in, samt om DO avser att gå vidare med något av dessa fall. Tyvärr upplever vi DO som passiv, och inga vägledande domar har avkunnats som visar att lagen skulle undanröja diskriminering av synskadade. Man kan dock anta att lagen har en viss förebyggande effekt.

Ett av våra mål under kongressperioden är att fler synskadade generellt upplever resande och gatumiljö som något användbart och tryggt. Under året har vi tagit fram ett underlag för arbetet med utformning av hållplatser och vänthallar samt ledstråk, både inom- och utomhus. Underlaget i form av en checklista, bestående av frågor som ska beaktas vid ny- eller ombyggnation, fastställdes i början av år 2016.

SRF har verkat för att ytterligare aktörer ska delta i det nationella systemet för ledsagning till och från tåg. Under året har tre aktörer anslutits till systemet. Dessa är MTR Express och länstrafiken Kronoberg samt Kollektivtrafikmyndigheten i Västerbotten som anslutit en av järnvägsstationerna i Umeå till det nationella systemet för ledsagning till tåg och busstrafik.

Den 22 januari hade vi ett möte med Jernhusen, som äger de flesta järnvägsstationer i Sverige. Vi tog upp att karuselldörrar upplevs som

otäcka och besvärliga när man ser dåligt, och uppmanade dem att hitta andra dörrlösningar på järnvägsstationerna.

I augusti meddelade SJ att de under hösten skulle upphöra med försäljning av biljetter ombord på tågen. SRF reagerade negativt på detta, och fick till stånd en enskild överläggning med SJ den 2 september. Denna överläggning resulterade i att SJ lovade att öka framkomligheten till telefonförsäljningen och att synskadade ska få köpa biljett till "internetpris" och på utökade telefontider.

Ett annat mål för kongressperioden är att en ökad status för den vita käppen regleras i lag eller förordning. Diskussioner med Trafikverket har inletts under hösten. Inför vita käppens dag skickades en kort enkät till ledamöterna i riksdagens trafikutskott för att få en bild av hur de ser på att stärka den vita käppens ställning genom skärpt lagstiftning. Tyvärr fick vi endast fyra svar.

SRF har under 2015 arbetat aktivt med påverkansarbetet kring faran med elbilar och andra tysta fordon. Vi har deltagit i internationella möten arrangerade av EBU och WBU i Berlin den 17-18 februari och i Wien den 8 juni. Här utbyttes erfarenheter och kunskaper, och gemensam strategi utarbetades. Antalet elfordon har hittills varit blygsamt i Sverige, men nu ökar de lavinartat.

Den 20 april hade SRF ett möte med tjänstemän på näringsdepartementet i denna fråga, och vi överlämnade en skrivelse med krav om att Sverige ska verka för en internationell standard där ett varningsljud ska vara obligatoriskt på tysta fordon. Den 21 maj träffade vi representanter för Volvo Cars och Bil Sweden och förde ett samtal om nödvändigheten av obligatoriska varningsljud utan möjlighet för föraren att stänga av ljudet. Vi fick inte medhåll, men det finns förutsättningar för en fortsatt dialog i frågan.

I augusti inleddes ett positivt samarbete med Nationalföreningen för Trafiksäkerhetens Främjande (NTF) rörande farorna med tysta fordon. Den 26 augusti uppvaktade SRF och NTF tillsammans Hans Norén på Transportstyrelsen. Han är svensk representant i GRB, ett organ som sysslar med internationell standardisering på detta område.

Den 31 augusti hade SRF och NTF en gemensam debattartikel på Svenska Dagbladets debattforum Brännpunkt, under rubriken "Tysta fordon hotar trafiksäkerheten". Artikeln var ett försök att sätta press på den svenska regeringen inför GRB-mötet, som startade i Geneve dagen efter. Där antogs sedermera ett förslag till standard som innebär att varningsljud ska finnas men att det "kan" finnas en switch som möjliggör för föraren att stänga av ljudet. Sverige påpekade att man skulle vilja haft fler vetenskapliga studier särskilt vad gäller hur möjligheten till

avstängning av varningssystemet påverkar de synskadades möjlighet att vistas i trafikmiljön på ett säkert sätt. Som en följd av diskussionen så beslutades att GRB fortsätter sitt arbete med att få fram vetenskapliga undersökningar för att kunna vidareutveckla reglementet. SRF måste nu arbeta vidare politiskt för att varningsljud ska bli obligatoriskt, utan möjlighet att stänga av. Samarbetet med NTF fortsätter.

IT och konsument

Kontakter har tagits med Axfood (Willy's och Hemköp), Coop och ICA för att ta reda på vilka policys som finns hos dem om personlig service. Olika svar gavs som att ICA inte har någon central policy då varje ICA-handlare är sin egen. Axfood svarade att de anställer personer med funktionsnedsättning och Coop svarade att de gör sina butiker så fysiskt tillgängliga som möjligt. Trots förklaring vad SRF menar med personlig service fick vi inga svar på detta. Ett flertal kontakter har tagits med kampanjansvariga för den årliga undersökningen Matkas-sen. SRF har skickat in förslag på kryssfrågor om personlig service som skulle kunna användas i undersökningen, men efter ytterligare kontakt gavs under hösten besked om att de inte skulle ta med personlig service i 2015 års Matkasse.

Som stöd till distrikt och lokalföreningar har riksförbundet tagit fram förslag på brev som kan skickas till tjänstemän och politiker inom kommuner och landsting utifrån vår rapport Dålig digital delaktighet.

Vi har träffat Babs Paylink AB och Nets Sweden AB för att diskutera SRF:s krav om tillgängliga betalkortsterminaler som skulle vara enhetligt utformade och förses med talfunktion. Enligt företagen går tekniken och utvecklingen när det gäller betalsystem snabbt framåt. Betalning med kort i butik kommer minska, och kanske försvinna om några år. Istället kommer möjligheten att betala med sin egen smartphone att bli mer och mer vanlig. Det är inte troligt att betalkortsterminalerna under rådande omständigheter kan bli mer enhetliga än vad de är idag. Det är heller inte troligt att producenterna kommer införa talfunktioner i produkter med minskande efterfrågan. Frågan bör däremot vidgas och gälla tillgänglighet och användbarhet hos betalsystem och betalningsmöjligheter i stort.

Den 26 november hade SRF ett konstruktivt möte med företagen Bankomat AB, Nokas Värdehantering och ICA banken för att fortsätta tidigare inledd dialog. Även Riksorganisationen Unga Synskadade (US) deltog vid mötet. I november 2015 hade ungefär 90 procent av alla uttagsautomater en talfunktion, och alla nya uttagsautomater förses med tal. Flera automater kan också erbjuda förstoring på skärmen. SRF

framförde att när nu kontanthantering blir alltmer automatiserad så måste även insättningsautomater förses med talfunktion och vara fullt användbara för synskadade. Vi diskuterade också vikten av att automater placeras på tillgängliga och trygga platser.

SRF har skickat en skrivelse till SJ, Storstockholms Lokaltrafik, Norrtåg, A-Train (Arlanda express), Skånetrafiken, Västtrafik och Upplands lokaltrafik samt för kännedom till bland annat Jernhusen AB och Trafikverket angående behovet av tillgängliga biljettautomater. Vi ställde också frågan om hur de tänker använda upphandlingsinstrumentet för att öka tillgängligheten i sin verksamhet. Endast Jernhusen har ännu besvarat skrivelsen. Utifrån Jernhusens svar har vi replikerat att de har ett ansvar för att deras hyresgästers verksamheter är tillgänglig.

SRF har träffat representanter från Sveriges Television (SVT). Vi påtalade att programledare och reportrar kan göra stor skillnad för synskadade genom vad de säger. Vi betonade också vikten av att teknik för syntolkning och textuppläsning ska vara lätt att använda för oss synskadade. Idag finns formell tillgänglighet, men många synskadade upplever inte att lösningarna är praktiskt användbara. SRF har under året fått en plats i SVT:s brukarråd.

I fråga om syntolkning har riksförbundet under hösten gjort en enkät till distrikten om vilka aktörer som finns, hur ansvarsfördelningen ser ut på området samt hur distrikten vill att syntolkningen ska finansieras och organiseras. Enkätsvaren har sammanfattats i en PM som kommer ligga till grund för hur riksförbundet ska fortsätta arbeta med frågan.

SRF har vid separata träffar uppmärksammat Myndigheten för tillgängliga medier (MTM) på vikten av god tillgänglighet på deras hemsida och Legimus (för nedladdning av talböcker) samt brister i kvaliteten på deras punktskriftsmaterial. Teknikskiftet vad gäller anpassade dagstidningar, Taltidningen 2.0, är nu helt genomfört och innebär att synskadade kan ta del av i princip allt innehåll i de dagstidningar som tillgängliggörs. Det så kallade MTM-rådet har omvandlats till ett klassiskt brukarråd.

Vi har träffat Coop Sverige angående punktmärkning på deras varusortiment. De var dock tveksamma till sådan märkning på deras egna varor, bland annat utifrån de särskilda krav som gäller för pappförpackningar med flytande innehåll. Däremot fanns intresse från Coop för att ta med sig frågan om att möjligen ta fram en app där informationen från streckkoderna kan göras tillgänglig via en databas. Coop var positiva till att göra läsbarheten på deras lågprisprodukter bättre.

Övrigt påverkansarbete

Ny funktionshinderpolitik

Under hösten har SRF gjort inspel till Myndigheten för delaktighet (MFD) angående deras uppdrag från regeringen att ta fram förslag till en ny funktionshinderpolitik. SRF har deltagit på workshops och också gjort ett skriftligt inspel.

SRF i Almedalen

SRF var på plats i stort sätt under hela Almedalsveckan med förbundsstyrelseledamöter och kanslipersonal. Huvudbudskapet var faran med tysta fordon, och detta framfördes bland annat i en större artikel i en specialutgåva av Dagens Industri där Håkan Thomsson intervjuades

Vår strategi var att ha ett mycket stort antal inbokade och spontana träffar då vi och fick längre eller kortare pratstunder med politiker och andra inflytelserika personer. Vid dessa möten överlämnade vi våra specialdesignade kassar med informationsmaterial. Vi träffade följande ministrar: Magdalena Andersson (S), Per Bolund (MP), Mikael Damberg (S), Gustav Fridolin (MP), Aida Hadzialic (S), Anna Johansson (S), Morgan Johansson, Ylva Johansson, Mehmet Kaplan (MP), Alice Bah Kuhnke (MP), Isabella Lövin (MP), Åsa Regnér (S), Åsa Romson (MP), Ardalan Shekarabi (S), Annika Strandhäll (S) och Gabriel Wikström (S). Vi träffade också partiledarna Jan Björklund (FP), Jonas Sjöstedt (V), Anna Kindberg Batra (M) och Gudrun Schyman (FI) samt partisekreterarna Carin Jämtin (S) och Maria Arnholm (FP). Därutöver träffade vi 19 riksdagsledamöter, tre EU-parlamentariker och ett tiotal andra intressanta personer såsom demokratiutredningens ordförande Olle Wästberg, Birgitta målsäter från Försäkringskassan, Camilla sköld från Akademikerförbundet SSR och Per Arne Andersson från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Håkan Thomsson deltog i Taxiförbundets panel om färdtjänst och Dyslexiförbundets panel om tillgängliga tidningar. Victoria Öjefors Quinn kommenterade Statistiska Centralbyråns undersökning om personer med funktionsnedsättning i demokratin i samband med att myndigheten presenterade ny statistik. Victoria Öjefors Quinn och Annika Östling deltog i Diversity groups lärande samtal om hur vi skapar mångfald och inkludering i samhället. I övrigt deltog vi på ett antal seminarier och mingel samt vid två luncher i mörker ordnade av Iris Sverige med hjälp av Almåsa.

Kvalitetsmässan

SRF deltog den 3-5 november på Kvalitetsmässan i Göteborg. Den

arrangeras vartannat år, dels med ett antal kvalificerade seminarier och dels med en fackmässan med ett stort antal kommuner, landsting/regioner, myndigheter och företag. Fokus på både konferens och fackmässan ligger på verksamhets- och samhällsutveckling.

Från SRF deltog flera förbundsstyrelseledamöter samt vår intressepolitiska chef. SRF hade ingen egen monter. Huvudsyftet var istället att skapa kontakter och utöva intressepolitisk påverkan.

LSS

SRF har under året medverkat och påverkat i flera olika sammanhang där frågan tagits upp om att gravt synskadade och blinda ska få ledsagning enligt LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). Både i kommunala beslut och i domstol har det ifrågasatts om gravt synskadade och blinda tillhör lagens personkrets.

Socialstyrelsen har på uppdrag av regeringen kartlagt vissa insatser i LSS, däribland ledsagning. Våren 2015 lämnade Socialstyrelsen en delrapport i frågan. SRF ansåg att slutsatserna var vaga, och gjorde en skarp skrivelse till regeringen. Dessutom bjöd vi in Socialstyrelsen till förbundsstyrelse motet i juni. Där hade vi en bra diskussion, och när Socialstyrelsen i början av september lämnade sin slutrapport så hade skrivningarna om ledsagning förtydligats.

LSS-ledsagning har också uppmärksammats vid ett seminarium i Riksdagen den 11 november, där SRF:s intressepolitiska chef Neven Milivojevic var en av talarna.

Bland flera medieinslag med SRF-medlemmar ska framhållas att Sveriges Televisions båda nyhetsprogram, Aktuellt och Rapport, onsdagen den 28 oktober uppmärksammade att synskadade allt oftare nekas ledsagning genom LSS. SRF:s intressepolitiska chef Neven Milivojevic var intervjuad, och vår första vice ordförande Victoria Öjefors Quinn debatterade i direktsändning med socialminister Åsa Regnér (S). Ministern höll med om att utvecklingen gått åt fel håll.

I november tillkännagav regeringen att LSS ska ses över, däribland insatsen ledsagning. SRF välkomnar detta, eftersom det krävs förtydligad lagstiftning för att den nu rådande rättspraxisen ska ändras. Den 16 december deltog Neven Milivojevic i ett seminarium på socialdepartementet där funktionshinderrörelsen gavs möjlighet att lämna synpunkter angående direktiv till den kommande LSS-utredningen. SRF har också skriftligt framfört vad utredningen bör titta på, bland annat angående personkretstillhörighet och att den måste bedömas utifrån vilken LSS-insats man söker. Vi har också lyft att barn och ungas behov måste beaktas samt att frågan måste belysas ur ett genusperspektiv.

I Laholms kommun har man beslutat att individen själv ska få avgöra hur mycket ledsagning man behöver. En försöksperiod visade att antalet ledsagartimmar endast ökade marginellt med detta system. Man slapp kränkande prövning och byråkratisk hantering. En vinn-vinn-modell som andra kommuner också kan använda. Vi behöver inte vänta på den kommande LSS-utredningen, vilken kan dra ut på tiden. Det gäller att påverka kommunerna att redan nu tillämpa LSS så att gravt synskadade, blinda och dövblinda får stöd i syfte att nå goda levnadsförhållanden.

Färdtjänst

Under året har regeringen lagt fram en proposition om resenärers rättigheter. Förslaget innehåller ingenting rörande färdtjänst, riksfärdtjänst eller ledsagning inom kollektivtrafiken.

Skola/utbildning

Vi samarbetar med Riksorganisationen Unga Synskadade (US) i frågor som rör vår gemensamma medlemsgrupp. Bland annat verkar vi tillsammans för att Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM, ska få ett uppdrag att samordna stödinsatser för elever med synnedsättning. Vi har träffat Regeringens nationella samordnare, som bland annat utreder en möjlig samordning av stödinsatser för elever med hörselnedsättning. SRF och US argumenterade för en skrivning i utredningens rapport om att det behövs samordning även för elever med synnedsättning. Vi fick en viss positiv respons. Vid vårt årliga möte med Specialpedagogiska skolmyndighetens (SPSM:s) generaldirektör lovade han att ta upp denna fråga med samordnaren.

Grund- och fortbildning för lärare och rektorer, som innehåller kunskap om elever med funktionsnedsättning och hur undervisningen kan anpassas är avgörande för en likvärdig utbildning. Vi har i samband med möten med Skolverket påpekat behovet av utbildning och fortbildning om funktionsnedsättningar för all skolpersonal. Detta gjordes bland annat vid samråd gällande förtydligande om förskoleklassens och fritidshemmets uppdrag. Tillsammans med Autism- och Aspergerförbundet, FUB och Rädda Barnen tryckte vi på behovet av kompetensutveckling och handledning vad gäller elever med funktionsnedsättning.

Vi samarbetar även med Autism- och Aspergerförbundet, FUB och Rädda Barnen när det gäller frågan om hur de lärosäten som anordnar statlig rektorsutbildning 2015-2021 fyller målet om ökad kunskap om funktionsnedsättningar. Vi har skickat ett brev till lärosätena samt haft muntlig kontakt med hälften av dem. Vi ser behov av att Skolverket så

småningom genomför en utvärdering av hur lärosätena har lagt upp arbetet med detta kunskapsmål.

När det gäller digitala webbplatser och utbildningsplattformar har det inte hänt något med utredningen ”En digital agenda i människans tjänst”. I vårt remissvar till ny kommunallag har vi lyft vikten av att tillgänglighetsaspekten ska finnas med vid kommunala upphandlingar. Skolverket har fått i uppdrag att ta fram två IT-strategier för skolområdet och vi har poängterat att system ska kunna användas av alla, det vill säga elever, lärare och föräldrar.

Problem finns med försäkringsskydd av personliga hjälpmedel som elever använder i skolan. Frågan har tagits upp med Socialstyrelsen. Vi har ställt frågor till landets syncentraler om var ansvaret för försäkringsskydd ligger. Tyvärr visar resultaten att ansvaret hamnar hos föräldrarna i flera landsting. Resultaten ska användas för vidare påverkan i frågan.

Ett underlag för en riksdagsmotion om att rätten till punktskrift ska föras in i skollagen har tagits fram. Vi har lämnat inspel till några utredningar bland annat utredningen om Översyn av de nationella proven, Gymnasieutredningen och Grundskoleutredningen. SRF har också yttrat sig över Boverkets föreskrifter om statsbidrag för att rusta upp skollokaler, ”Moderniserad studiehjälp”, ”Rektorn och styrkedjan” samt ”SÖK - statsbidrag för ökad kvalitet”.

SRF har varit pådrivande och fått till stånd möten med Arbetsförmedlingen, Folkbildningsrådet, SPSM, SKL och Migrationsverket för att skapa en permanent lösning med kombinerad svenskundervisning och rehabilitering för synskadade invandrare enligt modellen från det Arvsfondsprojekt som vi bedrivit, och som avslutades 2014. Ingen myndighet anser sig ha ansvar för att gå vidare i frågan.

SRF har tillsammans med Hörselskadades Riksförbund (HRF) och SIOS (Samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige) haft ett möte med Arbetsförmedlingen för att ta upp frågan om handläggares kunskap när det gäller att upptäcka personer med syn- och hörselnedsättning så tidigt som möjligt i etableringsprocessen. Vi har efterfrågat ett möte med Migrationsverket i frågan, men tyvärr har det inte gått att genomföra. Vi har ingått i en referensgrupp tillhörande ett projekt som SIOS drivit när det gäller frågan om vikten av bättre rutiner och ökad kunskap inom Arbetsförmedlingen och Migrationsverket om funktionsnedsättningar hos nyanlända. Projektet har påtalat vikten av att hälsoundersökningar för asylsökande även innehåller syn- och hörseltester.

Habilitering och rehabilitering

SRF genomförde de traditionella kuratorsdagarna den 10-11 september med 18 anmälda. Det är viktigt att kuratorer har möjlighet till fortbildning och erfarenhetsutbyte. På programmet fanns bland annat en föreläsning kring identitet när synen förändras.

Synrehabiliterarutbildningen vid yrkeshögskolan i Härnösand fortsätter en tredje omgång. SRF har varit samordnare för faddrarna till kursdeltagarna och medverkat vid kursavslutning och kursstart. Flera av de personer som genomgått utbildningarna har fått arbete inom synrehabiliteringen. Det visar på behovet av en kort och konkret utbildning.

SRF har deltagit i Socialstyrelsens referensgrupp kring olika hjälpmedelsuppdrag. Vi har lämnat skriftliga synpunkter på systemet med friare val av hjälpmedel, som finns i några landsting/regioner. Vi har deltagit i en referensgrupp till Arvsfondsprojektet LeberX kring utveckling av rehabilitering för personer med diagnosen LHON.

SRF har deltagit vid samtliga möten för styrgruppen för det nystartade Svenskt Kvalitetsregister vid Rehabilitering vid Synnedsättning (SKRS). Under 2015 har en webbaserad registermodul tagits fram och personal på cirka 15 syncentraler har fått en första utbildning i registret. Data har börjat föras in i registret, men det kommer dröja ett eller ett par år innan registerdata kan användas till att dra slutsatser om hur olika rehabiliteringsinsatser fungerar.

SRF har yttrat sig till Socialstyrelsen över bidrag till glasögon för barn och unga.

Arbetsmarknad

Vi har i olika sammanhang lyft våra ståndpunkter när det gäller hur nuvarande system för lönestöd, hjälpmedel och övrigt arbetsmarknadspolitiskt stöd fungerar.

Den 28 september besöktes SRF av företrädare för Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan för ett dialogmöte. Bland andra deltog Mikael Sjöberg som är Arbetsförmedlingens generaldirektör och Therese Karlberg som är en av verksamhetsområdescheferna på Försäkringskassan. Bland annat diskuterades tillgänglighet till digitala tjänster hos Arbetsförmedlingen och genusskillnader på arbetsmarknaden.

I november träffade vi Eva-Lena Jansson (S) som är ledamot i riksdagens arbetsmarknadsutskott. Med henne pratade vi mer generellt om situationen på arbetsmarknaden och de svårigheter och genusskillnader som SRF ser.

Vi lyckades även i år inspirera till en motion i riksdagen då centerpar-

tisterna Per Lodenius och Helena Lindahl motionerade om behovet av arbetsmarknadspolitiska åtgärder som ligger i linje med den så kallade FunkA-utredningens förslag. Inga politiska beslut angående det arbetsmarknadspolitiska stödet har dock tagits under året.

SRF har fortsatt dialogen med företaget Work for you som på uppdrag av Arbetsförmedlingen bedriver arbetsträning för personer med synnedsättning. Inom ramen för denna dialog har det tagits fram konkreta planer på att med Work for you som utförare göra en ansökan till Allmänna arvsfonden om ett projekt för förstärkt arbetslivsinriktad rehabilitering för synskadade samt metodutveckling. Både Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan har sagt sig vara intresserade att ingå i en styrgrupp för ett sådant projekt. En ansökan till Allmänna Arvsfonden kommer troligen att sändas in under våren 2016.

Nya sedlar

Med anledning av att Sverige under år 2015 och 2016 får nya sedlar och mynt så har ett så kallat sedelmått tagits fram för att underlätta identifieringen av de nya sedlarna. Sedelmåttet har formgivits i samråd med SRF och bekostats av Riksbanken.

Forskning och ögonvård

SRF samverkar med Synfrämjandet och skänkte 2015 cirka 1 miljon kronor till ögonforskning. Dessa medel delas ut via Ögonfonden.

Internationell samverkan och påverkansarbete

På det internationella planet arbetar SRF med samverkan, erfarenhetsutbyte och påverkansarbete på nordisk, europeisk och global nivå.

Norden

På nordisk nivå sker vårt samarbete genom den nordiska samarbetskommittén, NSK, som består av representanter från synskadeorganisationer i de nordiska länderna. Inom ramen för det nordiska samarbetet finns även den nordiska kvinnokommittén, NKK, som fokuserar på jämställdhetsfrågor och den nordiska biståndskommittén, NBK, som arbetar med internationellt utvecklingssamarbete.

NSK och NKK har under året haft två möten, den 16-17 mars på Fuglsangcentret, Fredericia, Danmark, och den 29-30 augusti på hotell Glymur, Hvalfjörður, Island. NBK hade ett möte i Danmark i november. Det nordiska samarbetet handlar huvudsakligen om kunskaps- och erfarenhetsutbyte och information och diskussion om situationen för synskadade i de enskilda länderna, men gemensamt agerande kan också

ifråga. Arbetet inom European Blind Union (EBU) och World Blind Union (WBU) står också på NSK:s agenda.

SRF deltog med en delegation på tio personer i den utvidgade nordiska konferensen på Island den 30 augusti-3 september. Tema för konferensen var inkludering av synskadade barn och ungdomar och unga vuxna. Under konferensen hölls korta föreläsningar och gruppdiskussioner om bland annat barns och ungdomars egna upplevelser, föräldrarnas roll, olika verktyg för en bättre inkludering och utmaningar i övergångsfaserna mellan grundskola, gymnasium, högre utbildning och arbetsmarknaden.

Förbundsstyrelseledamöterna Ann Jönsson och Håkan Thomsson har deltagit i var sin arbetsgrupp som Nordens Velfärdscenter haft för att ta fram rapporter på områdena könsrelaterat våld mot personer med funktionsnedsättning respektive universell utformning. Ann Jönsson deltog i den förstnämnda gruppen som expert från Socialstyrelsen. Grupperna hade två möten, ett i Köpenhamn i mars och ett i Reykjavik i september.

De svenska representanterna i NKK deltog under hösten, tillsammans med tjänstemän från kansliet, vid ett studiebesök på Nordens Velfärdscenter i Stockholm. Ledamöterna har även varit en del av EBU:s kvinnonätverk som har tagit fram en verktygslåda för att stärka jämställdhet och synskadade kvinnors egenmakt.

Europa

Ann Jönsson är ledamot i EBU:s styrelse, som under året hållit sammanträden i Istanbul, Tirana och London samt en rad virtuella möten.

Den 25-28 oktober deltog SRF med en delegation vid EBU:s generalförsamling som hölls på Radisson Blu Edwardian Hotel, Heathrow, strax utanför London. Ann Jönsson omvaldes som ledamot i EBU:s styrelse. Under generalförsamling medverkade Ann Jönsson i ett seminarium där hon redogjorde för arbetsmarknaden för kvinnor i Norden. Cecilia Ekstrand medverkade i ett seminarium om synskadade barn. Generalförsamlingen antog en strategisk plan för åren 2016-2019 som innebär ett nytt arbetssätt inom EBU. De flesta kommissioner avskaffas och ersätts med mera målinriktade arbetsgrupper. Medlemsorganisationerna kan åta sig att samordna arbetet med en viss fråga. SRF bidrog med följande resolutioner till generalförsamlingen:

- Förutsättningar för en lyckad inkluderande undervisning för barn och unga med synnedsättning, som tema för en av EBU:s årliga medlemsaktiviteter
- Uppdatering av terminologin för benämning av gruppindel-

ningen bland medlemsorganisationer

- Full jämställdhet inom EBU:s samtliga organ

- Hållbar finansiering och transparent finansiell rapportering

När det gäller EBU:s påverkansarbete gentemot EU finns den så kallade liaising commission (LC), och den finns kvar även efter generalförsamlingen. I LC representeras SRF av Håkan Thomsson (ordinarie ledamot) och Victoria Öjefors Quinn (ersättare). LC har haft ett möte under 2015. Det hölls på den italienska synskaderörelsens anläggning Le Torri i Tirrenia den 11-13 december. Från Sverige deltog Håkan Thomsson och Dinka Jasarevic.

SRF har aktivt arbetat för att EU ska ratificera Marrakeshfördraget (så att synskadeanpassad litteratur ska kunna spridas över nationsgränser utan upphovsrättsliga problem). Dinka Jasarevic deltog vid ett seminarium om Marrakeshfördraget som hölls i Bryssel i juni. På inbjudan av europaparlamentarikern Max Andersson (MP), talade Håkan Thomsson vid ett seminarium i Europaparlamentet i Bryssel den 22 september om vikten av tillgång till tillgänglig litteratur och vikten av att Marrakeshfördraget träder i kraft snarast möjligt. Kansliet har under året haft kontakter med tjänstemän på justitiedepartementet för att ha aktuell information om läget i förhandlingarna i ministerrådets arbetsgrupp.

Förbundsstyrelsen och kanslipersonal genomförde en innehållsrik och givande studieresa till Royal National Institute of Blind People (RNIB) i London den 4-7 maj. RNIB föreläste om sitt arbete inom en rad områden, bland annat kollektivtrafik, arbete gentemot EU, kampanjarbete, rehabilitering och medelsanskaffning.

SRF representerades av Cecilia Ekstrand vid European Disability Forums årliga konferens om funktionshinderfrågor i Bryssel den 7-8 december. Denna gång var temat Hur skapa ett hindersfritt Europa för barn och ungdomar med funktionsnedsättning.

Världen

Arbetet i WBU följs framförallt genom NSK och EBU samt via mejl och nyhetsbrev.

SRF fick besök från Sydkoreas synskade- och handikappidrottsorganisationer i november. Vår förbundsordförande har deltagit i två konferenser om tysta fordon som ordnats i samarbete mellan EBU och WBU. I samband med dessa har han besökt vår systerorganisation DBSV i Tyskland i februari samt besökt en specialskola för synskadade i Wien i juni.

SRF deltog med en delegation på fyra personer plus två ledsagare

vid Africa Forum som genomfördes på Speke Resort Munyonyo strax utanför Kampala i Uganda den 4-8 oktober. Africa Forum är en återkommande konferens med ett stort antal seminarium och utställare.

Internationellt utvecklingssamarbete

SRF har under året bedrivit partnerskapsprojekt tillsammans med organisationer av och för personer med synnedsättning i Latinamerika, Afrika och Östeuropa. Arbetet samordnas genom MyRight, som är en Sida-finansierad samarbetsorganisation för funktionshinderorganisationer i Sverige. Huvudsyftet är att stärka partnerorganisationernas kapacitet att bedriva påverkansarbete och hävda sina rättigheter gentemot samhället och beslutsfattare. Alla projekt har sin utgångspunkt i FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

2015 har varit det första projektåret i den pågående projektperioden 2015-2017. Det har inneburit en del uppstartsarbete och förändringar i olika avtalsformer. Detta innebär att SRF tagit ett större ansvar för projektadministrationen och samtidigt fått resurser för att anställa en ekonomisk handläggare som kan utveckla och säkerställa kvalitén även i det fortsatta arbetet. Dessutom har vi på grund av nedskärningar från SIDA tvingats besluta att under året fasa ut projektet i Sri Lanka. Ett avslutningsseminarium har dock genomförts på plats med representanter från SRF.

Under 2015 har arbete i projekt genomförts i:

- Tanzania, med fokus på rätten till utbildning och bättre hälsostatus för barn med synnedsättning och albinism,
- Rwanda, om lokal organisationsutveckling och medlemsarbete (med stöd från SRF Kalmar län och SRF Blekinge),
- Nicaragua, om inkluderande utbildning och egenmakt genom försörjning samt stärkande av lokalföreningar,
- Bosnien, Sarajevo-kantonen, om organisationsutveckling, medlemsarbete och interndemokrati samt stärkande av andra kantonen. (genomförs av SRF Stockholms och Gotlands län),
- Afrika, regionalt samarbetsprojekt genom African Union of the Blind (AFUB) om mänskliga rättigheter (med stöd av SRF Stockholms stad).

Kapacitetsbedömningar har genomförts av nya partnerorganisationer i Ghana och Namibia inom vårt Afrika-regionala projekt och uppföljningsresa till Nicaragua genomfördes i februari i samband med vår partnerorganisations organisationsråd.

I samband med Africa Forum hölls den 4 oktober ett möte med våra

afrikanska partnerorganisationer. SRF ansvarade för ett seminarium på Africa Forum om vårt projekt tillsammans med AFUB. SRF-delegationen deltog också vid AFUB:s regionala förmöten samt generalförsamlingen som genomfördes under Africa Forum.

Före respektive efter Africa Forum besöktes partnerorganisationerna och deras projekt i Rwanda och Tanzania.

SRF har deltagit i samarbetet kring ett brev till biståndsministern. Vi har också medverkat med moderator vid ett seminarium på Sida i maj med FN:s särskilda rapportör för rättigheter för personer med funktionsnedsättning, Catalina Devandas Aguilar. Seminariet handlade om FN-konventionen och funktionshinderperspektiv inom internationellt arbete.

Besök till samtliga stödjande SRF-distrikt har genomförts, och dialog med intresserade distrikt och medlemmar förs kontinuerligt.

Vi har aktivt följt omställningsarbetet inom MyRight genom deltagande vid ordförandemöte, dialogmöte och årsmöte, samt bidragit med inspel till arbetsgrupper för framtid och finansiering. MyRights framtid ter sig oviss.

Utveckla SRF

Att utveckla SRF är ett av de prioriterade områdena för organisationen under kongressperioden 2015-2017. Vi strävar efter att vända trenden så att vi blir fler medlemmar i SRF. Vi måste utveckla arbetsformer som bättre tar tillvara och uppmuntrar individernas engagemang. Vi ska vara öppna för nya organisationsformer som stärker medlemsinflytandet och demokratin. Vi vill se en ökad mångfald i vår verksamhet och i våra olika beslutsorgan.

Medlemsutveckling

Den 23-25 januari hölls en stor konferens om organisationsutveckling på Almåsa. Alla distrikt, flertalet branschföreningar, US samt representanter från SRF:s barnråd deltog, liksom stora delar av förbundsstyrelsen.

På konferensen lades grunden för SRF:s medlemsstrategi. Deltagarna fick en föreläsning om ideellt engagemang av Ola Segnestam-Larsson som är forskare på Ersta-sköndals högskola. Vårt eget arbete exemplifierades av representanter från distrikt och lokalföreningar. En stor del av konferensen utgjordes av diskussioner i smågrupper. Här

poängterades bland annat distriktens viktiga roll när det gäller att stötta lokalföreningarna.

Våra ombudsmän fick kunskaper om medlemsutveckling vid sin fortbildning i maj. En utbildningsinsats kring de här frågorna gjordes också för distriktsordförande och förbundsstyrelsen i september.

SRF:s strategi för medlemsutveckling fastställdes av Förbundsstyrelsen i juni. Denna omfattar åren 2015–2023. En modell för handlingsplan för distrikten fastställdes också. Riksförbundets egen handlingsplan för åren 2015–2017 antogs av förbundsstyrelsen i september.

I medlemsstrategin fastslås att medlemsutveckling är ett område som hela organisationen ska arbeta med. På samma sätt som riksförbundet gör en handlingsplan för detta ska även distrikten göra handlingsplaner. 17 distrikt, en branschförening och en lokalförening hade i december lämnat in handlingsplaner för år 2016 till riksförbundet. I samband med att distrikten har arbetat med att ta fram sina handlingsplaner har vi träffat många distrikt och haft kurser i medlemsutveckling.

Ett projekt där lokalföreningar kontaktade medlemmar som inte varit aktiva på länge, eller som inte betalat sin medlemsavgift, genomfördes av Region Syd. En utbildning för ringarna gjordes under våren med medverkan av riksförbundet, samt följdes upp under hösten. Resultaten ska spridas inom hela SRF-organisationen. De uppringda upplevde det mycket positivt att få kontakt. Många är dock för gamla och sjuka för att kunna delta i verksamheten. Personer i yrkesverksam ålder upplevde inte att de hade någon större glädje av lokalföreningarnas verksamhet. Vi tar alltid upp frågan om distriktens ansvar för personer i yrkesverksam ålder när vi har träffar om medlemsutveckling i distrikten.

Helgen den 16–18 oktober genomförde vi tillsammans med Riksorganisationen Unga Synskadade (US) en konferens för personer med synnedsättning som studerar eller funderar på att börja studera vid högskola eller universitet. Totalt deltog elva personer, samt ledsagare och kursledare. De elva deltagarna var i blandade åldrar med ett åldersspann på 19–50 år. Erfarenheterna av att studera skilde sig kraftigt åt.

Pass hölls om olika delar av studentlivet, exempelvis medverkade MTM, studentombud från studentkåren och synskadade som delgav deltagarna sina erfarenheter av studier samt gav tips på studieteknik. Information gavs också om vilka fonder man kan söka bidrag ur. Erfarenhetsutbyte skedde i fokusgrupper.

Organisationsutveckling

I början av året sändes en enkät till distrikten med frågor om hur de värderar att de utför sina uppdrag enligt ansvarsfördelningen inom organi-

sationen. De områden distrikten anser sig klara bäst är administration, arbetsledning och personaladministration samt att ta fram material på olika läsmedier. Bra anser de sig klara intressepolitik på landstingsnivå, administrativt stöd till lokalföreningarna, social verksamhet generellt, funktionärsutbildning och hemsida. Områden distrikten varken klarar bra eller dåligt är påverkansarbete generellt, utbildning i intressepolitiska frågor, intressepolitiskt stöd till lokalföreningarna, personalutbildning utöver riksförbundets, möten och verksamhet för direktanslutna och för personer med flera funktionsnedsättningar. De uppdrag distrikten har svårast att bedriva är yngreverksamhet, sociala medier, ekonomiskt stöd till lokalföreningarna samt verksamhet och påverkansarbete i områden där lokalförening saknas eller är vilande. Här har genomsnitt redovisats, och givetvis finns distrikt som gjort andra bedömningar.

Ett par exempel på framgångsrik organisationsutveckling i landet är de nya arbetsformerna i SRF Jämtland med nätverk samt barn- och föräldraverksamhet i SRF Sörmland.

Vi tror på Storytelling (eget berättande) som en viktig metod för att öka engagemanget och inflytandet för SRF:s medlemmar. Några aktiviteter har genomförts, bland annat i Stockholm kring behovet av ledsagning och vilka argument som kan användas då man ansöker om ledsagarservice hos kommunen. En handbok i storytelling med ett antal exempel på berättelser är klar för användning.

Noteras ska också att tre nya branschföreningar beviljades medlemskap i SRF under år 2015: Sällskapet Seglare med Synnedsättning, Lhon Eye Society och Aniridi Sverige.

Funktionärsutbildning

Med ekonomiskt bidrag från Synskadades Stiftelse genomför SRF ett projekt för att utbilda nya funktionärer, Funktionärstraineer. Målgruppen är nya och framtida funktionärer i tio av våra distrikt. Cirka 60 personer genomgår funktionärstraineer. Under 2015, som är det andra året av tre i projektet, har vi nu genomfört alla fem utbildningstillfällena i de flesta distrikten. Vi har börjat ha uppföljningsträffar med respektive distriktsstyrelse, då vi diskuterar hur distriktet kan ta tillvara sina deltagare samt erfarenheter från projektet.

Internt ekonomiskt stöd

Riksförbundet bidrar årligen med ekonomiskt stöd för att stärka SRF-organisationen. Det finns fyra stödformer:

- Administrativt stöd

- Stöd till organisationsutveckling
- Projektstöd
- Stöd till närstående föreningar

Administrativt Stöd ges för grundläggande behov av styrelsearbete, lokaler, förvaltningskostnader (inklusive viss personalkostnad), revisionskostnad, materialproduktion med mera.

Detta bidrag kan endast sökas av distrikt och branschföreningar. Under 2015 beviljades 16 distrikt och åtta branschföreningar bidrag med totalt 1.100 tkr från denna stödform.

Stödet till organisationsutveckling kan sökas av distrikt och branschföreningar. Stödet avser insatser för funktionärsutveckling, medlemsaktiviteter i hela verksamhetsområdet, tillgänglighetsåtgärder, stöd till lokalföreningar samt utveckling av nya organisationsformer. Under 2015 beviljades distrikt och branschföreningar 540 tkr i stöd till organisationsutveckling, varav 55 tkr utgjordes av bidrag till ekonomiskt svaga lokalföreningar, ett stöd som alltså söks av respektive distrikt. Syftet med den ordningen är att distrikten rimligen har bättre lokalkännedom än riksförbundet, och att distrikten ska ta ansvar för att verksamhet finns inom hela distriktets verksamhetsområde.

Projektstöd kan sökas av regioner, distrikt, branschföreningar och lokalföreningar, för arbete med de av kongressen prioriterade områdena. Under 2015 söktes det 52 projekt, varav 38 beviljades stöd med totalt 800 tkr.

Stöd till närstående föreningar kan sökas av föreningar som inte är branschföreningar i SRF, men som ändå kan betraktas som närstående. 2015 beviljades två närstående föreningar, SRF-seniorerna och Sveriges Ledarhundsförare, bidrag med sammanlagt 65 tkr.

De distrikt som hyser en regional ombudsman har enligt beslut i förbundsstyrelsen erhållit bidrag med 2.500 kr per månad.

Jämställdhet och likabehandling

Den tidigare jämställdhetskommittén fick i början av året ett nytt uppdrag - både jämställdhet och likabehandling. Förbundsstyrelsen tillsatte en kommitté som hade sitt första möte i maj. Kommittén ska arbeta både externt och internt.

Vi har deltagit i referensgruppen till jämställdhetsutredningen, som tillsattes för att se över och förnya jämställdhetspolitiken i Sverige. Arbetet i referensgruppen gav bra kunskaper och en arena för att ta upp angelägna frågor.

Utredning om det personella stödet till distrikten

Kongressen 2014 uppdrog till förbundsstyrelsen att se över formerna för det personella stödet till distrikten i en organisationsöversyn som ska genomföras under kongressperioden. En utredningsgrupp, tillsatt av förbundsstyrelsen, påbörjade detta arbete i januari.

Utredningsgruppen gjorde historiska tillbakablickar och ekonomiska analyser. En enkät ställdes till distrikten och en annan till de regionala ombudsmännen. Så småningom involverades Unionen i arbetet.

Utredningsgruppen kom fram till att fokus måste läggas på förstärkt intressepolitik i landsting och kommuner samt att stötta lokalföreningarna och bedriva verksamhet i områden där lokalförening saknas. Detta skulle kunna uppnås genom att de regionala ombudsmännen avvecklas och ersätts med ombudsmän/verksamhetsutvecklare anställda av respektive distrikt. Det innebär att resurser flyttas från riksförbundet till distrikten. Totalt innebär förslaget ett ökat antal anställda, dels i form av ombudsmän/verksamhetsutvecklare på distriktsnivå, dels genom att anställa ytterligare handläggare på riksförbundet.

Utredningsgruppen tog fram förslag som på begäran av Unionen granskades av en arbetstagarkonsult. Tyvärr uppnåddes inte enighet med Unionen om det slutliga beslutsförslaget.

I december 2015 beslöt förbundsstyrelsen om förändringar av det personella stödet till distrikten. Beslutet innebär att det vid kongressperiodens slut ska finnas en ombudsman/verksamhetsutvecklare i varje distrikt som så önskar. Dessa tjänster kan finansieras genom behovsprövat rörligt administrativt stöd från riksförbundet, när distrikten inte själva har möjligheter att finansiera hela eller delar av tjänsten. Detta innebär att de regionala ombudsmännen avvecklas under kongressperioden.

Individstöd

Juridiskt stöd

SRF har en jurist anställd som främst ger stöd till medlemmar i juridiska frågor som har anknytning till funktionsnedsättningen. SRF vill med denna verksamhet uppnå att synskadade kan hävda sin rätt att leva ett aktivt och självständigt liv.

Antalet nya ärenden har minskat till 55 (73). 28 ärenden har gällt kvinnor och 27 män. En mycket stor del av ärendena avser LSS eller ledsagning enligt socialtjänstlagen. Trenden är tyvärr oförändrad, att

personer har blivit av med sina LSS-insatser, men också att många har fått radikalt minskat antal timmar ledsagning. I de flesta fall beror neddragningarna inte på att den enskildes behov har minskat, utan det handlar snarare om neddragningar inom kommunerna. Denna utveckling har pågått under flera år och leder till begränsningar i synskadade personers individuella frihet. Två ärenden avser diskriminering grundad på bristande tillgänglighet.

Under året färdigställdes också en sammanfattande rapport om det juridiska stödet, som diskuterades på förbundsstyrelsens möte i mars.

Synskadade invandrare

SRF vill med denna verksamhet uppnå att synskadade invandrare integreras med övriga SRF och kan delta i den sociala gemenskapen.

I november anordnade vi en utbildningshelg med tonvikten lagd på ekonomi och föreningskunskap för våra fem invandrarbranschföreningar.

SRF:s invandrarkommitté har haft två sammanträden med övernattning och dessutom hållit tät kontakt via telefon och mail. Ett av de två mötena med kommittén var uppstarten till ”projekt flykting”, vars syfte är att förbättra mottagandet av synskadade flyktingar i Sverige. Planering av mål, samarbetspartners och strategi påbörjades under kommitténs möte.

I september genomförde SRF en helgkurs för 15 synskadade kvinnor med invandrarbakgrund. Kursen innehöll bland annat social gemenskap, erfarenhetsutbyte, diskussioner, information om SRF och olika hjälpmedel med mera. Efter utvärdering av denna kurs med synskadade invandrarkvinnor lades det fram en plan för uppstart av ett nätverk för denna grupp. Dessa kvinnor behöver bryta sin isolering och integreras i det svenska samhället.

Barn och föräldraverksamhet

SRF vill med denna verksamhet ge synskadade barn och föräldrar möjlighet till social gemenskap med likasinnade samt ge möjligheter att påverka sin egen situation.

Lägerverksamhet

Det sociala samspelet är fundamentalt för barns utveckling. För synskadade barn är behovet att träffa andra barn med samma förutsättningar och lika villkor oerhört väsentligt för att stärka identiteten och självkänslan. Lägerverksamhet och aktiviteter för synskadade barn ger dem möjlighet att mötas och samtidigt få den hjälp och det stöd de behöver.

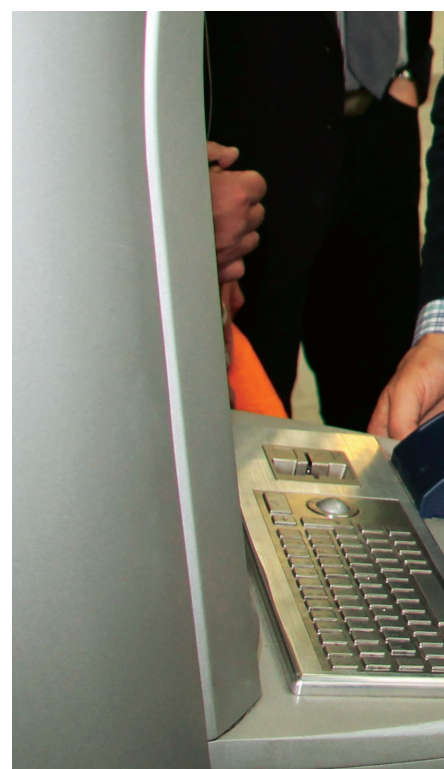

SRF bedriver kurser i punktskrift. Här från en kurs på Wiks folkhögskola.

Från barnlägerversamhetens teater allhelgonahelgen.

I september arrangerade SRF en kurs för invandrarkvinnor. Här testar man hjälpmedel.

Många apparater är otillgängliga. Biljettande med men bankomaterna blir all

helg på Lillsveds folkhögskola i

Från rekreationsverksamheten på Almåsa kursgård.

ettautomaterna arbetar vi fortfa-
lt bättre.

Från funktionsutbildningen, på bilden i Ångermanland, på Härnösands
folkhögskola.

SRF genomförde ett sommarläger på Sikargården utanför Norrköping den 21-27 juni. Det var 40 barn och unga mellan 7 och 16 år som deltog på lägret samt 15 ledare, varav 3 med synnedsättning, 2 ansvariga för köket och en lägeransvarig.

Den 26-27 september hölls en helg med temat spel- och data. Det var 12 ungdomar i åldern 11-15 år, 3 ledare och en ansvarig som deltog under aktiviteten, som ägde rum på Marieborgs Folkhögskola i Norrköping.

Under Allhelgonahelgen samlades 14 synskadade barn tillsammans med 7 ledare och en ansvarig på Lillsveds Folkhögskola på Värmdö för att ha ett Teaterläger. Barnen var mellan 7 och 15 år.

Idrottshelger

Årets vinteridrottshelg ägde rum den 6-8 februari i Östersund. Det var 12 deltagare.

Idrottshelgen i Eskilstuna genomfördes i oktober och ett 60-tal barn och unga i åldern 8-18 år närvarade.

Idrottshelgerna var ett samarrangemang mellan Svenska handikappidrottsförbundet, Specialpedagogiska skolmyndigheten och SRF.

Projekt idrott, aktivitet och hälsa

Projektet som finansieras av Allmänna arvsfonden startade under hösten 2015. SRF är projektägare och medsökande är Gymnastik- och idrottshögskolan (GIH) och Riksidrottsförbundet (RF). GIH har genomfört enkätundersökningar till de lärosäten som undervisar blivande lärare i ämnet idrott och hälsa samt blivande förskolelärare. Syftet är att ta reda på vilken kunskap blivande lärare får om elever med funktionsnedsättning i sin utbildning. SRF har skickat en enkät till de syncentraler som har anställda sjukgymnaster med frågor bland annat kring eventuella samarbeten med externa aktörer.

En processledare anställd av SRF, har genomfört samtal enskilt och i grupp med föräldrar och med ungdomar kring idrott i skolan och aktiviteter på fritiden. RF har genomfört en mindre undersökning kring hur distrikten arbetar med målgruppen. Vi har haft ett möte i projektets styrgrupp, för att diskutera projektets vidare utveckling.

Påverkansarbete

SRF har deltagit i Nätverket för Barnkonventionens arbete med att Sverige ska ställa sig bakom det tredje tilläggsprotokollet till Barnkonventionen. Vi har deltagit vid två nätverksträffar på Socialdepartementet kring de rekommendationer som Sverige fick med anledning av

granskningen av hur vårt land efterlever Barnkonventionen.

Vid European Blind Unions (EBU:s) generalförsamling genomfördes en presentation kring viktiga aspekter för att barn och unga ska kunna ta del av en inkluderande undervisning. Vi framhöll bland annat vikten av förebilder och mentorer för barn och unga och deras familjer.

Inom EBU:s barngrupp har vi tagit fram underlag för en informationsbroschyr om förutsättningar för en fungerande inkludering för barn med synnedsättning. SRF lade också fram en resolution till EBU:s generalförsamling gällande ett europeiskt möte med tema inkludering av barn och unga.

SRF:s barnråd

SRF:s barnråd har bestått av 10 barn och unga i åldrarna 11–17 år. Tre rådsmedlemmar har avtackats under året.

Vi har haft två träffar med barnrådet. Under första träffen diskuterades SRF:s idrottsprojekt. På den andra träffen var det fem deltagare som diskuterade rådets arbete under året och hur rådet ska utvecklas. Rådet diskuterade även hur ett kontaktnät för barn ska komma igång.

Representanter för barnrådet deltog vid en testdag på Tekniska muséet i Stockholm inför öppningen av utställningen MegaMind.

Kontaktnät

Barnrådet skickade en motion till SRF:s kongress 2014, där de föreslog ett kontaktnät för barn och ungdomar. Denna motion bifölls och upplägget har planerats under hösten. Själva uppstarten av kontaktnätet kommer ske 2016. Den äldre kontaktpersonen, faddern kan fungera som en förebild för den yngre och kontakten kan hjälpa till att stärka den yngres självkänsla och identitet.

Barnens SRF

En av våra sommararbetande unga har skrivit en julkalendersaga till Barnens SRF på hemsidan. Hemsidan har uppdaterats med årets aktiviteter och läger.

Rättigheter för barn

Vi har medverkat vid FN:s Barnrättskommittés granskning av hur Sverige efterlever Barnkonventionen. Vid ett efterföljande möte hos Barnministerns statssekreterare förde vi fram vikten av att barn med funktionsnedsättningar kan föra fram sina åsikter.

Föräldraverksamhet

Föräldrarådet har bestått av 9 representanter och har haft två möten. Vid ena mötet deltog en resurscenterchef från Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) under en del av mötet. Vid andra mötet diskuterades skolfrågor, två representanter avtackades och aktuellt påverkansarbete diskuterades.

Den 13-15 november anordnades för första gången en anhörighelg för anhöriga till barn med synnedsättning. Majoriteten av de 15 deltagarna var mor- och farföräldrar. Helgen genomfördes på Almåsa kursgård, med erfarenhetsutbyte, besök på "Svartkrogen", skol- och idrottsfrågor och besök från Myndigheten för tillgängliga medier (MTM) med mera.

Ett särtryck med delar ur Perspektivs föräldrasidor under 2015 har skickats tillsammans med information om årets barn- och föräldraverksamhet till våra barnmedlemmars familjer.

Punktskriftsnämndens barngrupp har anordnat en punktskriftsdag på Skansen. Det var 10 barn med anhöriga som deltog.

SRF Fritid

SRF vill med denna verksamhet bidra till en mer aktiv fritid och möjligheter till rekreation för synskadade.

SRF Fritid arrangerar semesterresor inom och utom landet för synskadade. Deltagarna betalar sina egna kostnader och SRF Fritid tillhandahåller ledsagare och tillgänglig information. För många ensamstående synskadade, eller par där båda är synskadade, är SRF Fritid enda möjligheten att åka på semester utan extra kostnad.

Under 2015 har vi genomfört följande resor med totalt cirka 170 deltagare:

- 5 sol- och badresor, Teneriffa, Kreta, Mallorca, Gran Canaria
- 1 storstadsresa till Barcelona
- 6 flyg/buss till Europa
- 1 litteraturresa
- 1 flyg/flodkryss i Frankrike
- 2 spa-resor
- 1 musikresa, Musik vid Dellen
- 1 cykelresa i Roslagen
- 2 Sverigeresor i minibuss, Vänern runt och södra Gotland
- 1 julmarknadsresa till Bremen

Förutom det löpande arbetet med bokningar, brevutskick, telefonsamtal, ombokningar, ledsagarkontakter med mera, har 2 nya kataloger skrivits, tryckts, lästs in och distribuerats under april/maj och under

oktober/november. Katalogerna finns också på SRF:s hemsida där de uppdateras kontinuerligt.

SRF Fritid har ett brukarråd för att inhämta synpunkter och idéer. Två telefonmöten med brukarrådet har hållits under året.

Rekreation på Almåsa

SRF tillhandahåller rekreationsvistelse i tillrättalagd miljö för enskilda synskadade på Almåsa kursgård i Väster Haninge under sommaren samt vid påsk, jul och nyår. Fritidsledare ordnar aktiviteter för den som så önskar, och av trygghetsskäl finns nattvård på plats.

Syftet med rekreationsverksamheten är att ge möjlighet till avkoppling och rekreation i en miljö anpassad till personer med funktionsnedsättningar, att skapa social gemenskap och ge möjligheter till erfarenhetsutbyte synskadade personer emellan. Det är inte ovanligt att personer får vänner för livet under rekreationsvistelsen på Almåsa. Rekreationsverksamheten finansieras, förutom av gästerna själva, med medel från Socialstyrelsen och flera fonder och stiftelser.

År 2015 nyttjade SRF 2045 (2109) gästnätter för rekreation på Almåsa. Gästnätterna fördelade sig på 136 (140) under påsken, 1556 (1641) på sommaren och 353 (310) gästnätter under jul och nyår. Antalet gästnätter för rekreation har minskat med 3 procent. glädjande är att antalet gästnätter ökat under jul och nyår med 13,9 procent.

Bidrag till enskilda

Bidrag till behövande

SRF vill med denna verksamhet underlätta vardagen för synskadade individer med svag ekonomi.

Under året har 439 personer sökt bidrag för olika ändamål från SRF. Av dessa beviljades 316 personer bidrag på sammanlagt drygt en miljon kronor. Könsfördelningen mellan män och kvinnor bland de sökande var 256 kvinnor och 183 män. 24 av dessa ansökningar gällde barn under 18 år. Ungefär 30 procent av alla ansökningar kommer från personer som ej tidigare sökt hos oss.

År 2014 sökte 419 personer varav 295 blev beviljade bidrag med sammanlagt cirka 980 000 kr. Könsfördelningen då var 230 kvinnor och 189 män.

Antalet ansökningar om bidrag för rekreation på Almåsa var 56 under året, 43 av dessa blev beviljade. 2014 hade 41 personer beviljats sådant stöd.

Vi kan konstatera att antalet personer som söker bidrag har ökat med

5 procent mot år 2014. Sedan statistik finns tillgänglig (år 2008) har antalet bidragsansökningar ökat med 78 procent.

Vanliga ändamål man söker bidrag för är mobiltelefon, surfplatta eller dator som går att anpassa, tandvård, resor och rekreation. Bidragsgruppen har haft möten tolv gånger under året. Alla som har ansökt om bidrag får besked om beslut via brev.

Utbildningsstipendier

Inför hösten varje år delar SRF ut utbildningsstipendier ur fonder som är specialdestinerade för detta ändamål. År 2015 hade 14 personer skickat in ansökningar om stipendier från de fyra olika utbildningsfonderna. Där fanns totalt 40 000 kr att dela ut. Fyra personer fick stipendier på 10 000 kronor var, tre män och en kvinna. 2014 blev fem personer (tre kvinnor och två män) beviljade stipendier på 8 000 kr var.

Resestipendier

Två gånger om året beslutar förbundsstyrelsens arbetsutskott om resestipendier för utbyte med synskadade i andra länder ur Lars Norrmans fond. Stipendier beviljas såväl individer som grupper.

År 2015 beviljades totalt 614 tkr (737 tkr). Bidragen fördelades på 4 (7) kvinnor, 7 (14) män samt 6 (6) grupper.

Uppdragsverksamhet

Ledarhundsverksamheten

SRF vill med denna verksamhet ge synskadade personer möjlighet att leva ett självständigt liv.

I ledarhundslagen (Lag 2005:340) överlämnas frågor om tilldelning och återtagande av dispositionsrätt till ledarhund samt tilldelning och återtagande av ledarhund till Synskadades Riksförbund. SRF erhåller ett statsbidrag för anskaffning och placering av ledarhundar för synskadade och därmed sammanhängande åtgärder. SRF:s mål är att tillhandahålla ledarhundar av god kvalitet till synskadade. Verksamheten omfattar inköp och tilldelning av ledarhundar, utbildning samt stöd och service.

Under året har vi köpt in 36 (35) ledarhundar som planerat. 11 hundar är omplacerade.

42 (45) förare har gått grundkurs 1, varav 13 även har gått kurs på Almåsa.

Vi har haft tre informationskurser med totalt 22 (21) deltagare. Syftet med dessa kurser är att få kunskap om och pröva på vad det innebär att ha ledarhund.

59 (46) ansökningar till ledarhund har inkommit, varav 31 (20) var från förare som haft ledarhund tidigare.

Under året har vi provat ett något annorlunda kursupplägg där i första hand förare som aldrig haft ledarhund tidigare får sin hund direkt levererad hem till sig och efter cirka tre månader går på en uppföljande kurs på kursgård tillsammans med andra ledarhundsförare. Detta upplägg har mottagits mycket positivt av de som deltagit.

Den nya Ledarhundsdelegationen med synskadade personer som tillsammans har kunskap/erfarenhet av juridiskt/socialt/psykologiskt arbete har haft ett uppstartsmöte under året.

Vi har haft 7 (8) ”prova på-träffar”. Under dessa dagar får såväl synskadade personer som anhöriga och personal vid syncentralerna information om ledarhundens funktion.

Vi har haft tre brukarråd med föreningen Sveriges Ledarhundsförare, SLHF.

Personalen på ledarhundsverksamheten besökte i mitten av april ledarhundsskolan i Leamington i England. I Storbritannien finns fyra ledarhundsskolor och totalt finns cirka 5 000 ledarhundar. Att ha ett internationellt utbyte är viktigt för att kunna utveckla vår svenska ledarhundsverksamhet. SRF är medlem i European Guide Dog Federation (EGDF).

Folkbildningsverksamhet

SRF vill med denna verksamhet uppnå att synskadade personer kan delta i studiecirklar och gå på folkhögskola på likvärdiga villkor som seende, och på så sätt få ett socialt berikat och självständigt liv. SRF erhåller statsbidrag via Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) för teknisk anpassning av studiematerial gällande synskadade och dövblinda som deltar inom folkbildningen, som omfattar statsbidragsfinansierade studiecirklar samt långa och korta kurser vid folkhögskolor.

All teknisk anpassning görs i enlighet med upphovsmannalagens undantagsparagraf, 17. Inga avgifter tas ut av beställaren eller brukaren. Alla material som vi lämnar till brukaren är ett envägs lån och får behållas av brukaren så länge hon eller han har behov av materialet.

Vi har under året fått beställningar från tre folkhögskolor samt från sju studieförbunds regionala och lokala avdelningar. Årets 97 (118) nyproducerade studiematerial är en minskning med 21 titlar jämfört med föregående år. År 2014 fanns en minskning på 53 titlar jämfört med 2013. Antalet beställda bokexemplar var i år 1621 (1512). Årets procentuella fördelning av beställda böcker är 92 (89) procent till studieförbunden och 8 (11) procent till folkhögskolorna.

Vi har under 2015 producerat flera punktskriftsmaterial och musiknoter på punktskrift samt använt mediet digitala musiknoter. Allt fler bokförlag ger ut ljudböcker och tillgängliga e-text-böcker vilket medfört att vi i några fall under året kunnat hänvisa brukaren till den kommersiella utgåvan. Detta förutsätter dock att exempelvis syntolkning av bilder ingår, vilket oftast inte är fallet ännu. Vi har vid ett antal tillfällen även kunnat hänvisa till SPSM:s produktion samt i ett antal fall gjort omredigeringar av Myndigheten för tillgängliga Mediers (MTM:s) produktion.

Anslaget för år 2015 har inte förbrukats fullt ut. Detta beror främst på ett effektivt och billigt produktionssätt men även på att färre nyproducerade titlar gjorts. Kvaliteten på vår produktion är god och vi håller i huvudsak de utlovade leveranstiderna.

Vi har medverkat i ett flertal sammanhang i syfte att informera och uppmuntra synskadade och dövblinda direkt eller indirekt att utnyttja vår verksamhet. Vi har kontaktat flertalet av studieförbunden samt regelbundet medverkat i Arbetarnas Bildningsförbunds (ABF:s) tillgänglighetsarbete. Vi har deltagit i Senormässan i Stockholm och Svensk Syns arrangemang samt haft kontakt med distrikt, lokalföreningar, Unga Synskadade och Förbundet Sveriges Dövblinda.

SRF har varit representerat vid ABF:s förbundsstämma. Vi annonserar om vår verksamhet i SRF Perspektiv och i informationsblad samt genom brevutskick till studieförbunden. Vi har försett MTM:s databas Legimus med samtliga nyproducerade titlar på talbok, talbok text och ljud, e-text och punktskrift. Dessa böcker blir tillsammans med annotationerna tillgängliga för landets alla talbokslåntagare via folkbiblioteken och webbsidan www.legimus.se. Vår produktion visas även i den nationella biblioteksdatan Libris.

Punktskriftsverksamhet

SRF vill med denna verksamhet öka synskadades möjligheter att aktivt delta i samhället genom att öva upp ett nytt sätt att läsa och på så sätt få ett mera självständigt liv.

SRF får ett bidrag från Socialstyrelsen för att bedriva undervisning i punktskrift till personer som fyllt 18 år och som har en grav synskada. Detta sker i samverkan med folkhögskolor.

Under 2015 har fem kurser på vardera fyra dagar arrangerats i samverkan med Wiks folkhögskola utanför Uppsala. Elva personer från olika delar av landet har fått undervisning och möjlighet till intensiv träning under dessa kurstillfällen. Det har upplevts positivt av deltagarna att på detta sätt ta del av undervisning på sin egen nivå. Därför är

det nödvändigt att lästräningsmaterial och metoder för undervisning så långt som möjligt anpassas till varje individ. Likaså är det viktigt med kontakter och stöd från kursledaren mellan kurstillfällena.

Kursdeltagarna har fått goda kunskaper om hur man kan underlätta sin vardag genom att kunna punktskrift och flera har också skaffat sig en grund för att bli goda punktskriftsläsare. SRF har ett gott samarbete med Myndigheten för tillgängliga medier (MTM) vad gäller material för undervisningen.

Kontakter mellan SRF och syncentralerna ger möjlighet för individerna till en bättre undervisning. Två distrikt, SRF Sörmland och SRF Skåne, samt branschföreningen för synskadade arabiskt talande har med ekonomiskt stöd från riksförbundet genomfört lyckade helkurser och skapat intresse för punktskriften.

Under året har SRF fortsatt arbetet med att utveckla nya material inom punktskriftsundervisningen. Två material är på gång, ett som riktar sig till synskadade invandrare och ett annat som vänder sig till personer med dövblindhet. Detta sker i samarbete med synrehabiliteringen och dövblindteamet i Stockholm samt med Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM).

Utöver kursverksamheten har SRF under 2015 fortsatt att ge råd och stimulera intresse på punktskriftsområdet vad gäller tillgänglighet till information inom konsumentområdet. Med detta menas punktskriftsmärkning av förpackningar, skyltar, anslagstavlor och mycket annat ute i den offentliga miljön.

SRF medverkar aktivt i den statliga punktskriftsnämnden och dess arbetsgrupper. Detta ger möjlighet till påverkan inom forskning, pedagogik och utarbetande av nya skrivregler inom punktskriftsområdet.

Kommunikation

Kommunikationsplattform

För att veta var vi står idag och vart vi vill i framtiden har ett arbete med att ta fram en kommunikationsplattform pågått under större delen av året. Denna ska sedan ligga till grund för en kommunikationsstrategi, en grafisk profil samt en krishanteringsplan kring SRF som varumärke.

Förbundsstyrelsen har beslutat om tre värdeord för att beskriva SRF som organisation: Alert, varm och klok. Arbetet med kommunikationsplattformen fortsätter år 2016.

Information om synskadades livssituation och möjligheter

Flera åtgärder har gjorts för att stimulera detta område som kongressen 2014 beslutade att prioritera. Under året har en handledning med exempel kring hur distrikten kan arbeta med metoden livsberättelser både internt och externt, så kallad storytelling, tagits fram. Exempel på användbara områden för detta är medlemsrekrytering, medlemsutveckling och utveckling av det intressepolitiska arbetet.

Under året har initiering och planering av en informationskampanj och en informatörsutbildning genomförts. Dessa aktiviteter kommer att genomföras under 2016, som blir ett år med stort fokus på just detta i hela SRF-organisationen.

Vår webbplats www.srf.nu

Webbplatsen är navet i Synskadades Riksförbunds kommunikation. Hemsidan uppdateras ständigt med såväl nyheter som övrig förbundsinformation. Elva distrikt och fyra lokalföreningar har sina sidor under srf.nu.

På srf.nu publicerades under året 57 egna nyheter om organisationen och aktuella synskadefrågor. Dessa nyheter går det att prenumerera på. En del nyheter sprids via mejl i organisationen. Både nyheter och pressmeddelanden delas flitigt i sociala medier.

Antalet sidor på webbplatsen var vid årsskiftet 7 955 (7 200). Under 2015 var antalet unika besökare 140 500 (104 000). Det är en ökning med 35 procent. Antalet nya besökare var 65 procent, jämfört med 56 procent år 2014. Våra besökare återvänder med andra ord inte till sidan i lika stor utsträckning som de gjorde 2014. Den största gruppen som besöker srf.nu är män i åldern 25-34 år. Efter det kommer åldern 18-24 år. 61 procent av alla som besöker srf.nu är med andra ord i åldern 18-34 år. Endast 11 procent är över 55 år.

Den mest välbesökta dagen var den 7 december med 848 unika besök (510 fler än samma dag 2014). Därefter kom den 2 september med 819 unika besök.

Efter startsidan, srf.nu, var den mest besökta sidan kampanjsidan "Årets ledarhundssvalpar". Den följdes av vår kontaktsida och efter det "Om synskador".

Utöver det kan nämnas att den genomsnittliga besökstiden på srf.nu var 2 minuter och 37 sekunder. Det är en stor minskning från 2014 (3 minuter och 33 sekunder).

En uppdatering och förnyelse av vår hemsida har pågått under året. Detta arbete har kraftigt försenats, dels på grund av personalsituationen vid kommunikationsgruppen och dels på grund av högt ställda

tillgänglighetskrav. Målet är nu att den nya hemsidan ska vara i drift i augusti 2016.

Nya srf.nu görs i publiceringsverktyget EPiServer 7.5 och får mobilanpassad, så kallad "responsiv", design. Tillgänglighet för såväl redaktörer som besökare är högsta prioritet. Webbyrån Meridium jobbar just nu med att trycka på EPiServer gällande brister i publiceringsverktygets tillgänglighet och användbarhet för synskadade webbadministratörer. Vi har ställt krav på åtgärder och har satt ett minimikrav för lansering.

Sociala medier

Facebook

Vår sida på Facebook (facebook.com/synskadadesriksforbund) följs av drygt 3 300 konton, en ökning med ungefär 400 från året före. Det är en dubbelt så stor ökning som året innan. Kurvan med antalet följare har pekat uppåt under hela året.

Under 2015 marknadsförde vi en film som Stockholmsdistriktet gjort till Vita Käppens Dag. Att ge filmen uppmärksamhet är en förlängning av den tidigare satsningen på rörlig bild som gjorts. Filmen sågs av 12 000 personer, men hade ett större genomslag. Nästan 40 000 personer såg att filmen fanns, men alla klickade inte på "play".

Twitter

Mikrobloggen "synskadade" på Twitter har under året ökat från omkring 900 till över 1200 följare. Med 140 tecken förmedlar förbundet länkar till hemsidan, relevanta nyheter och annat som intresserar följarna. Det går även att skriva till berörda personer/organisationer så att inläggen exponeras i bägges twitterflöden.

Youtube

Arbetet med att öka närvaron av rörlig bild i våra kanaler har mycket tydligt påverkat antalet besök i positiv riktning. Synskadades Riksförbunds kanal "synskadade" på Youtube innehöll vid årets slut 24 videoklipp, däribland "Vita käppen gör dig streetsmart", en debatt om LSS från Aktuellt och ledarhundsmarschen 2015.

Instagram

Bildbloggen som vi har på Instagram har 150 följare, jämfört med 80 år 2014. Med namnet "Synskadade" lägger förbundet ut syntolkade bilder kopplat till korta budskap. Uppdateringar på Instagram kan delas på Twitter och Facebook.

Webbradio

Podcasten "Radio SRF"

Mellan januari-juni och oktober-december har det utkommit ungefär ett program per vecka. Det längre sommaruppehållet berodde på ett byte av redaktör inför höstsäsongen. Programmen kan höras på hemsidan men också som podcast. Den kan man prenumerera på bland annat via iTunes till sin smarta telefon. Lyssnarsiffrorna har ökat tydligt under året och varje program hörs i genomsnitt 360 gånger.

Programmen tar upp aktuella händelser inom organisationen, har personporträtt med medarbetare och medlemmar och i övrigt återfinns reportage som på olika sätt tar upp synskadefrågor eller synskadades livssituation.

Intresset för vår podcast växer fortfarande och den är ett bra sätt att nå ut på. Med uthållighet och nya enkla internetuppkopplade daisyspelare finns potential att nå helt nya lyssnargrupper. Sedan oktober sänds också Radio SRF:s program hos Radio Z, Norges Blindeförbunds webbradiokanal.

Radio SRF live

Under 2015 sändes organisationsrådet via telefon den 26 november live i Radio SRF med ett 30-tal samtidiga lyssnare. Livesändningarna i kombination med podcasten ökar delaktigheten för medlemmarna och är ett viktigt sätt att följa organisationens verksamhet och hålla sig informerad om vad som händer i organisationen. Radio SRF är också det av våra medier som utkommer oftast vilket möjliggör en väldigt snabb informationsspridning till medlemmar och andra intresserade.

Mediekontakter

På uppdrag av Synskadades Riksförbund, distrikt och lokalföreningar har 16 pressmeddelanden skickats till medierna. Synskadades Riksförbunds pressmeddelanden mejlas även ut inom förbundet samt publiceras på srf.nu, i sociala medier och på vår plattform hos Cision Sverige AB.

Pressmeddelandenas mottagande är högst varierande. Rubriken "Vita Käppens dag 15 oktober: Så blir gatan tryggare" byggde på en av de Sifundersökningar förbundet gjorde 2015. Budskapet och statistiken dök upp här och var i pressen. Vita Käppens dag och Ledarhundsdagen är de två stora dagarna för SRF i medierna. Pressmeddelanden kan vem som helst prenumerera på.

SRF fick under året in två debattartiklar och en insändare i pressen:

"Otryggt att åka kollektivt" i Dagens Samhälle den 19 augusti med Sifon som grund.

SRF och NTF skrev på Svenska Dagbladet Debatt den 31 augusti: "Tysta fordon hotar trafiksäkerheten".

I Aftonbladet publicerades den 23 november insändaren "Det behövs fler ledarhundar".

Om oss i medierna

Klipptjänsten "Om oss i medierna" fångar det som medier skriver om synskadefrågor i sina webbversioner. Automatiska sökmotorer skannar av utvalda namn och ord såsom till exempel Håkan Thomsson, ledarhund, den vita käppen och synnedsättning. I vårt avtal med Opoint AB ingår även det som tidningarna skriver om oss i sina tryckta upplagor.

Erbjudande om att prenumerera på det dagliga nyhetsbrevet Om oss i medierna finns i Perspektiv och på hemsidan. Nyhetsbrevet följs av över 80 mottagare. I Perspektiv finns en redaktionell pressöversikt baserad på träffarna i Om oss i medierna.

SRF Perspektiv

Förbundstidningen SRF Perspektiv har under året utkommit med sex nummer på svartskrift, punktskrift, daisyskiva och elektroniskt.

Tidningen innehåller aktuella nyheter, ledare skriven av förbundsordföranden, reportage, insändare, SRF-information och annonser.

Personer inom och utanför organisationen har debatterat i för SRF viktiga frågor. Perspektiv har bland mycket annat "blindtestat" nya hjälpmedel, spridit tips & tricks som förenklar vardagen, gjort reportage från barnläger, punktskriftskurs, schack-SM för synskadade och besökt blinda båtbyggare.

Oboj

SRF:s barn- och ungdomstidning Oboj kom ut med sex nummer under året; tre på våren och tre på hösten. Tidningen ges ut på CD i daisy-format. Upplagan under 2015 var cirka 350 stycken. Bakom en lösenordsskyddad del av srf.nu går det att ta del av tidningen. Där finns ett arkiv med samtliga Oboj sedan 2008. Under hösten har förberedelser gjorts för publicering av Oboj som podcast. Publiceringen av podden påbörjas i februari 2016.

Några av de återkommande inslagen i tidningen är Obojkompisen, Ring In och Obojgästen. Oboj bevakar och gör reportage från alla SRF:s barnläger.

Unga Synskadades verksamhet har beskrivits i flera reportage och genom att ordförande Linus Forsberg har besökt studion. Oboj sände också ett reportage från US 40-årsjubileum.

I Selen

I selen, SRF:s tidning som riktar sig till landets ledarhundsförare, har under året utkommit med fyra nummer. Tidningen produceras som Daisy-skiva. Den är även nedladdningsbar på SRF:s hemsida. Dessutom produceras en något språkförenklad version som kan beställas i punktskrift. Tidningen innehåller intervjuer med vår förbundsveterinär, dressörer, instruktörer och har i övrigt med sådan information som bedöms vara av intresse för ledarhundsförarna.

Nya Synvärlden

Nya Synvärlden ges ut i samarbete med Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) och Föreningen För Synrehabilitering (FFS). Tidningen är en medlemstidning för FFS, vars cirka 350 medlemmar arbetar med synrehabilitering, framförallt på syncentraler, arbetsförmedlingar, skolor och hjälpmedelsdistributörer. Tidningen innehåller information om detta och utkommer med fyra nummer per år.

SRF svarar för den redaktionella samordningen och distributionen. SPSM och FFS svarar för finansieringen av tidningen.

Informationsmaterial

I avvaktan på att SRF:s nya grafiska profil blir klar har antalet nya trycksaker begränsats. Undantaget är trycksaker där det funnits en stor efterfrågan. Kring kongressperiodens tema "Frihet i vår vardag", har det tagits fram en uppdaterad version av foldern "Tusen sätt att se". SRF har även gett ut filmen "Jag ser dig" i syntolkad version på DVD och ett diskussionsunderlag har tagits fram.

Under hösten togs det fram ett paket av informationsmaterial att beställa som är lämpliga att använda vid mässor och andra externa aktiviteter. Detta blev uppskattat och beställdes av många distrikt. Till materialet finns en medföljande guide för hur man ska planera sin medverkan vid aktiviteter, såsom en mässa.

Medelsanskaffning

SRF:s insamlingsverksamhet sker via våra 90-konton som kontrolleras av Svensk Insamlingskontroll, www.insamlingskontroll.se. För inkommande gåvor används följande 90-konton:

Pg 90 00 90-2 för allmänna gåvor

Pg 90 00 04-3 för Lyckopenningens insamlingsverksamhet

Pg 90 02 10-6 kalenderkampanjkonto, spontana gåvor

Pg 90 02 59-3 kalenderkampanjkonto, gåvor från OCR-satta utskick SRF har tacksamt tagit emot arv, gåvor och överskott från lotterier under år 2015 på totalt 22 805 tkr (22 013 tkr).

Testamenten utgjorde 34 procent av dessa medel: 7 691 tkr (3 297 tkr). Minnesgåvor och Gratulationer uppgick till 283 tkr (376 tkr). En notering är att fler beställningar än tidigare som avser gratulationer har inkommit under året.

Vi vill framföra ett varmt tack till företagen Synsam och Dahl Medical som valt att stödja organisationen under året.

SRF får också ta del av avkastningen från Swedbank Humanfonden från fondsparare som sparar till förmån för SRF. Detta gav 59 tkr (57 tkr).

Under 2015 uppgick spontangåvor till 50 tkr (279 tkr).

Lotterier

Vårt deltagande i lotteriet Månadslotten (inklusive Månadslotten plus), som administreras av Ideella Spel AB, har gett ett överskott till SRF på 3 263 tkr (7 759 tkr).

Månadslotten har Synskadades Riksförbund och Sveriges Dövas Riksförbund som förmånstagande organisationer. Det är viktigt att understryka att summan som går till förmånstagarna kan variera kraftigt från år till år beroende på hur många av lotteriets storvinster som faller ut.

Under 2015 har annonsering för Månadslotten gjorts i varje nummer av SRF Perspektiv. Ett gott och nära samarbete är kännetecknande för vårt engagemang i Månadslotten.

SRF:s intäkter från Folkspel/Bingolotto uppgick till 36 tkr (37 tkr). Det är den intäkt riksförbundet fått. Samtidigt säljs Folkspels produkter, som Sverigelotten och Bingolotto, av flera lokalföreningar och genererar på det viset ytterligare intäkter inom organisationen.

Vår kalender – Årets ledarhundssvalpar

SRF är med i ett skandinaviskt kalendersamarbete. Under hösten 2015 kom den sjätte upplagan av den svenska versionen av kalendern "Årets ledarhundssvalpar" ut.

"Årets ledarhundssvalpar, kalender 2016" skickades ut till 1,55 miljoner hushåll (1,7 miljoner) i syfte att dels öka kännedomen och kunskapen om SRF och dels ge en möjlighet till att ekonomiskt stödja organisationen. Kalendern har fått ett mycket positivt mottagande. Utöver gåvor har den även genererat nya medlemmar och ett intresse för organisationen.

Sverige var värd för det årliga utvärderingsmötet för kalenderprojektet som genomförs tillsammans med de Norska och Danska synskadeorganisationerna.

Distrikt och lokalföreningar har varit engagerade i kalenderkampanjen. Tillsammans har de beställt cirka 7000 kalendrar som de använt för att sprida information om organisationen.

För år 2015 som helhet inkom kalendergåvor om 11 082 tkr (9 921 tkr), vilket är en fortsatt stark ökning. Intäkterna ökade med 12 procent jämfört med föregående år.

Ett fortsatt arbete med registervård för att optimera och ha god kvalitet på vårt givarregister och dess funktionalitet har genomförts under året. Arbetssätt och logistik kring den administrativa delen av kalenderkampanjen har utvecklats. Ett fortlöpande arbete med att uppnå bästa kostnadseffektivitet i produktionen pågår.

Lyckopenningen

Ända sedan år 1912 har "Barnets lyckopenning" gett ett viktigt bidrag till organisationens verksamhet. Denna insamlingsverksamhet kan sägas vara navet i den nuvarande insamlingsverksamheten. Lyckopenningens omsättning ingår inte under arv, gåvor och överskott från lotterier ovan. Bruttoomsättningen uppgick år 2015 till 4 267 tkr (4 389 tkr). Minskningen i omsättning beror främst på att tillverkaren av Lyckopenningen hade leveransproblem i samband med att de bytte fabrik.

En bred exponering via pluggannonser och annonsering på webb och i sociala medier är viktiga åtgärder som gjorts för att förbättra och utveckla omsättningen.

Lyckopenningens primära kanal för intäkter är webbutiken www.lyckopenningen.se. Den största delen av beställningarna kommer in via webbutiken. Lyckopenningens webbutik är i dag responsiv, vilket gör att den fungerar för alla sorters enheter.

Medlems- och givarregistret Surfa

2014 års kongress beslutade att hela organisationen från och med 2015 ska vara ansluten till den centrala medlemsaviseringen samt att varje individ själv väljer fritt hur många föreningar denna önskar vara medlem i. Central medlemsavisering genomfördes i början av året för hela organisationen. Tre branschföreningar deltog dock inte i utskicket då deras medlemsregister i Surfa ännu inte var komplett.

Surfa, som vi internt kallar vårt medlems-, organisations-, prenumerations- och givarregister, har vi genom leverantören Kommed AB.

Under året har det visat sig vara stora problem med att ta ut tillförlitlig statistik vad gäller medlemsinformation ur systemet. Förklaringen kan främst härledas till att systemet, som det ser ut nu, har svårt att hantera att en person kan vara medlem i flera föreningar inom organisationen. Under hösten diskuterades detta bland annat på organisationsrådet. Ett intensivt arbete pågår med Kommed AB för att komma till rätta med dessa oacceptabla brister.

Support och utbildning har löpande skett via telefon, e-post och nyhetsbrev. Registret har även tagit fram medlemsstatistik och underlag för ansökan till det statliga organisationsstödet.

Beslutsorgan, granskning med mera

Förbundsstyrelsen

Kongressen är SRF:s högsta beslutande organ. Ordinarie kongress hålls vart tredje år. Mellan kongresserna leds SRF av en förbundsstyrelse som väljs vid kongressen. Förbundsstyrelsen består av tretton personer.

Under 2015 har förbundsstyrelsen haft följande sammansättning:

Håkan Thomsson, Tierp, ordförande
Victoria Öjefors Quinn, Göteborg, 1:a vice ordförande
Niklas Mattsson, Fjärås, 2:a vice ordförande
Alireza Ghanbar Alipour, Göteborg
Ulla Bergeros, Luleå
Agneta Elfving, Örebro
Roland Gustafsson, Eskilstuna
Ann Jönsson, Haninge
Gunnar Sandström, Enschede
Max Stålnacke, Härnösand
Anita Svenningsson, Jönköping
Maria Thorstensson, Kristianstad
Annika Östling, Sundborn

Förbundsstyrelsen har under året haft sju sammanträden. Representanter för Riksorganisationen Unga Synskadade (US) respektive valberedningen inbjuds att delta som adjungerade vid förbundsstyrelsens möten.

Inom sig utser förbundsstyrelsen ett arbetsutskott (AU) som under hela kongressperioden består av förbundsordföranden, 1:a vice förbundsordföranden och 2:a vice förbundsordföranden. Dessutom ingår två ytterligare förbundsstyrelseledamöter i AU enligt ett rullande schema.

AU bestod under perioden januari till och med maj av Håkan Thomsson, Victoria Öjefors Quinn, Niklas Mattsson, Roland Gustafsson och Gunnar Sandström. För perioden juni till och med december har AU utgjorts av Håkan Thomsson, Victoria Öjefors Quinn, Niklas Mattsson, Ulla Bergeros och Annika Östling. AU hade sex möten år 2015.

En arbetsgrupp inom förbundsstyrelsen, etikgruppen, arbetar med insamlingsetiska frågor samt övriga etiska frågor.

Förbundsstyrelsens ledamöter har mellan sig fördelat uppgiften att vara kontaktpersoner till distrikt och branschföreningar. Då ingen ordinär styrelse kunde väljas vid SRF Västmanlands årsmöte den 25 april 2015 så tillsattes en interimsstyrelse, där förbundsordförande Håkan Thomsson i egenskap av distriktets kontaktperson åtog sig att vara ordförande. Detta är en extraordinär insats som ska pågå i högst ett år, och målet är att en normal styrelse ska kunna väljas vid SRF Västmanlands årsmöte 2016.

Granskningsutskottet

För att granska förbundets verksamhet och förvaltning väljer kongressen en auktoriserad revisor samt ett granskningsutskott.

Granskningsutskottet har till uppgift att fortlöpande granska förbundets verksamhet samt att årligen avge en granskningsrapport och fastställa Synskadades Riksförbunds resultat- och balansräkning.

Vid kongressen 2014 valdes följande Granskningsutskott: Margaretha Häll-Assarsson, Rönninge, ordförande, Dan Berggren, Piteå, Bert Carlsson, Jönköping, Aini Hjerpe, Solna, Thomas Krantz, Göteborg, Lars Nord, Uppsala, och Margareta Åsén-Johansson, Hägersten. Under våren 2015 avsade sig Aini Hjerpe sitt uppdrag, och vid organisationsrådet den 26 november invaldes istället Hans Ohlin, Helsingborg.

Granskningsutskottet har fastställt resultat- och balansräkning för år 2014 samt förordar att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

Valberedningen

Kongressen utser en valberedning som ska lägga förslag om val till förbundsstyrelse, granskningsutskott och auktoriserad revisor till kommande kongress samt bereda eventuella fyllnadsval.

Vid kongressen 2014 tillsattes följande valberedning:

Kenneth Jägsander, Eksjö, ordförande, Dan Jonsson, Luleå, Eva-Lena Lindell, Munka-Ljungby, Lise-Lott Naess, Rottne, Kaj Nordquist, Hässelby, Elvira Sjöblom, Göteborg, och Camilla Svensson, Göteborg.

Organisationsrådet

Ett viktigt organ för information, diskussion och i vissa fall även beslut, är organisationsrådet. Organisationsrådet består av en representant från varje distrikt och branschförening samt förbundsstyrelsen.

Även representanter för granskningsutskottet, valberedningen och Riksorganisationen Unga Synskadade inbjuds att delta. Organisationsrådet ska årligen behandla en rapport från förbundsstyrelsen gällande åtgärder med anledning av bifallna kongressmotioner. Organisationsrådet kan också göra fyllnadsval till förbundsstyrelsen, granskningsutskottet och valberedningen.

Organisationsrådet har sammanträtt tre gånger under 2015: Den 6 februari i Gotlandssalen i Stockholm, den 12 mars i Gotlandssalen i Stockholm samt den 26 november per telefon.

Mötet den 6 februari ägnades huvudsakligen åt grupparbeten och diskussion kring hur SRF ska arbeta med de prioriterade områden som kongressen 2014 pekat ut.

Vid mötet den 12 mars behandlades motionsuppföljning från kongressen 2011. Organisationsrådet beslutade att godkänna redovisade åtgärder och därmed lägga motionerna antagna vid kongressen 2011 till handlingarna samt att åtgärder med anledning av motioner bifallna vid kongresserna fram till och med 2008 har redovisats enligt tidigare praxis och därmed inte behöver redovisas ytterligare.

Vidare lämnades en rapport om den pågående utredningen av det personella stödet till distrikten, och några centrala frågeställningar diskuterades. Organisationsrådet fick också en rapport om det pågående funktionärstraineeprojektet och diskuterade ett antal övriga frågor.

Vid mötet den 26 november gavs en lägesrapport angående arbetsgivaransvar för lokalt anställd personal samt förslagen från utredningen om det personella stödet till distrikten. Den kommande informationskampanjen 2016 samt registerfrågor diskuterades, och ett fyllnadsval gjordes till granskningsutskottet.

Personal och kansli

Rikskansliet

SRF har kanslilokaler på Sandsborgsvägen 52, våning 2, i Enskede strax söder om centrala Stockholm. Vi hyr lokalerna av Iris Förvaltning AB, och har i vår tur hyrt ut några rum till fyra externa hyresgäster,

varav Förbundet Sveriges Dövblinda är den största. Det tioåriga hyresavtalet löpte ut

2014-12-31 och ett nytt hyresavtal på fem år började löpa från den 1 januari 2015.

Rikskansliet har en ledningsgrupp bestående av kanslichef/ administrativ chef Eva Björk, individstödschef Ulrika Norelius Center- vik, intressepolitisk chef Neven Milivojevic, kommunikationschef Boris Samuelsson samt förbundsordförande Håkan Thomsson. Lednings- gruppen har möten i stort sett en gång per vecka, och anteckningar från dessa möten sänds ut till personalen och förbundsstyrelsen.

Antalet anställda vid rikskansliet 2015 var 65 personer att jämföra med 64 år 2014, 63 år 2013, 64 år 2012, 59 år 2011, 67 år 2010 och 72 år 2009.

Omräknat till heltidstjänster var antalet tjänster 60,42 år 2015 att jämföra med 58,32 år 2014, 57 år 2013, 54 år 2012, 54 år 2011, 63 år 2010 och 67 år 2009.

Av de 65 anställda år 2015 var 44 (42) kvinnor och 21 (22) män, vilket innebär att 68 (66) procent av de anställda var kvinnor och 32 (34) procent män. Av de anställda var 28 (28) personer synskadade och 37 (36) seende, det vill säga 43,1 (43,75) procent synskadade och 56,9 (56,25) procent seende.

Uppgifterna avser antalet personer/tjänster vid rikskansliet den 31 december respektive år och inkluderar förbundsordföranden. I rikskansliets anställda har inräknats personal i Enskede och personal som arbetar på distans för riksförbundet inklusive de regionala ombuds- männen.

Antalet anställda har ökat med 1 person, 1,6 procent, och antalet tjänster har ökat med 2,10 tjänster, 3,6 procent. Ambitionen är att före- trädesvis ha heltidstjänster vid rikskansliet. En hel del rekryteringar har genomförts under året, dels till nya tjänster och dels för återbesättning av befintliga tjänster. Sju personer har nyanställts, alla kvinnor.

En personalenkät om arbetsmiljö, ledning med mera besvarades av personalen i början av hösten. De synpunkter som framkom har följts upp i de olika kansligrupperna. Skyddskommittén har haft flera sam- manträden under året, och skyddsround har genomförts.

De gemensamma utrymmena fick under sommaren nytt innertak, ny belysning, nya mattor och är ommålade. Några höj- och sänkbara skrivbord har köpts in liksom ett antal smarta telefoner.

Personalutbildningsinsatser har bland annat innehållit föreläsningar om bristande tillgänglighet som en form av diskriminering, hur föränd- ringar i välfärdssamhället påverkar barn och vuxna med funktionsned-

sättning, stresshantering och aktivt medarbetarskap. Utbildningar har även hållits i engelska, det goda samtalet samt hjärt- och lungräddning.

Den årliga kursen för nyanställda vid rikskansliet och de distrikt och föreningar där riksförbundet har arbetsgivaransvar, genomfördes i januari.

Ombudsmännen har haft tre fortbildningstillfällen under året, alla förlagda till Stockholmsområdet.

Den 26-28 maj handlade det om regeringskansliets arbete, Det goda samtalet, SRF:s strategi för medlemsutveckling, rapport från Myndigheten för delaktighet, stöd till distrikt samt hjärt- och lungrättning.

Den 8-9 september var temat påverkansarbete med Amanda Mogenssen som föreläsare. Dessutom gjordes ett studiebesök hos Myndigheten för tillgängliga medier.

Den 7-8 december handlade det om Diskrimineringsombudsmannen. Dessutom behandlades några påverkansaktiviteter, framtidsplanering samt medarbetarenkäten.

Cheferna har genomgått kompetensutveckling om konstruktiv konflikthantering och minimedling för ledare samt om planeringsverktyget LFA. Några av cheferna har deltagit i olika chefsutvecklingskurser.

Kapitalförvaltningspolicyn, delegationsordningen och attestordningen har under året uppdaterats av förbundsstyrelsen.

2014 års årsredovisning togs fram enligt de nya direktiv som Bokföringsnämnden har beslutat om och bl a Svensk Insamlingskontroll har efterfrågat. Bokslutsarbetet blev därav mycket mer omfattande än tidigare år. Som exempel kan nämnas att man nu är skyldig att i förvaltningsberättelsen beskriva vilka effekter organisationens arbete har fått. Detta valde vi att beskriva i ett förord till förvaltningsberättelsen, vilket skrevs av kanslichefen. Det är mycket svårt att med exakthet redovisa vilka effekter som just SRF:s insatser haft när det gäller det långsiktiga arbetet som vi bedriver vad gäller intressepolitik och attitydpåverkan. Vi är dock helt säkra på att arbetet har effekt, och att SRF:s arbete påverkar samhället i en positiv riktning för synskadade.

SRF:s ekonomisystem Agresso uppdaterades under perioden mars-oktober. Uppgraderingen skedde i samarbete med Iris Förvaltning AB, vilka vi delar licensen med. Den tidigare versionen var från 2007. Visst efterarbete ska genomföras 2016.

De revisioner av 2014 års verksamhet som har gjorts under året utfördes av revisionsbyrån PwC. Från hösten tog dock den nya revisionsfirman Grant Thornton över, vilket inneburit en del merarbete. Grant Thornton har gjort en utredning om vilka delar av verksamheten som SRF fortsättningsvis behöver momsredovisa. Uppföljningsarbete pågår.

Samarbetet med våra sedan år 2014 nya kapitalförvaltare, Söderberg & Partners, fortsätter. All direktavkastning och alla rabatter på avgifter som SRF erhåller återinvesteras. I årsredovisningen framgår årets avkastning i en not som skillnaden mellan bokfört värde och marknadsvärde. Den verkliga totala avkastningen på kapitalet för 2015 var 5,8 procent. I december 2015 beslöt förbundsstyrelsen att övergå till så kallad diskretionär förvaltning.

Kansliet har genom datorstöd tillhandahållit support och utbildning till rikskansliets anställda samt ledamöter i förbundsstyrelsen. Ett tiotal datorer har bytts ut. Övergången till att använda bredbildsskärmar har avslutats genom utbyte av cirka 15 skärmar.

Under året har tester av tillgängligheten för elektronisk fakturahantering genomförts med ekonomifunktionen på kansliet tillsammans med en inhyrd hjälpmedelskonsult. SRF köper IT-drift och IT-tjänster från Iris Förvaltning AB. Servrarna har flyttats tillbaka till Enskede och driften sköts åter av Iris Förvaltning AB.

Personal- och arbetsgivarstöd

Riksförbundet har haft arbetsgivaransvaret för ett antal anställda med arbetsplats i distrikt och föreningar. Den 31 december 2015 var antalet anställda personer placerade runt om i landet 50 (57), 37 (43) kvinnor och 13 (14 män). Från och med den 1 januari 2016 är respektive distrikt/förening arbetsgivare för sin personal.

Riksförbundet tillhandahåller ett arbetsgivarstöd till distrikt och föreningar. I stödet ingår allmän rådgivning, ut- och fortbildningsinsatser, kontakter med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan samt kontakter med facket och stöd vid eventuella omorganisationer. 2015 har vi fokuserat på utvecklingsinsatser för arbetsplatserna, övergång till att bli egna arbetsgivare samt systematiskt arbetsmiljöarbete. Arbetsgivarstödet fortsätter i oförminskad omfattning, trots att riksförbundet från den 1 januari 2016 inte längre har arbetsgivaransvaret för anställda i distrikt och föreningar.

En dag för nya arbetsledare följt av en kurs öppen för alla arbetsledare i distrikt och föreningar ordnades i mitten av juni på Almåsa. Kursen tog bland annat upp uppsägning av löneavtal med distrikt och föreningar med anställd personal, arbetsgivarstöd och löneservice i framtiden, grunderna i kollektivavtalet, medarbetarsamtal och lönesamtal samt allmänt erfarenhetsutbyte mellan arbetsledarna.

Den 16-17 september arrangerades en fortbildning för kanslist och administratörer i distrikt och föreningar på Almåsa Konferens. Medlemsregistret "Surfa", hemsidan, medlemsstrategi och handlingsplan,

kongressmålet om intern och extern information, sociala medier och annan distriktsinformation samt layout stod på programmet. Dessutom gjordes ett besök på "svartkrogen", där middag och underhållning bjöds i totalt mörker.

Den 9-10 november anordnades en utbildning för arbetsgivare och kassörer inför överföringen av arbetsgivaransvaret den 1 januari 2016. På programmet för de blivande arbetsgivarna stod löneserviceavtal, arbetsgivarstöd från riksförbundet, information om tjänstepension, arkivering av personalhandlingar, lönerapporter och personalhandbok samt erfarenhetsutbyte. Tisdagsförmiddagen, med utbildning och information, leddes av arbetsgivarorganisationen KFO. Utbildningen för kassörer innehöll bokföring av löner, rutiner för föreningar som köper löneservice, skatteredovisning, tjänstepension samt information om blanketter och dylikt.

Synskadades museum och SRF arkiv

Tyngdpunkten i det dagliga arbetet har under året legat på arkivdelen där ett digert förteckningsarbete pågår. Fortfarande återstår mycket arbete men det går stadigt framåt. Museet har också bistått både allmänheten och SRF-organisationen med faktaservice och dokumenthantering. Ett initiativ kring utredning för förbättrad digital dokumenthantering i organisationen har tagits, vilket skall följas upp under kommande år.

Museets accessdatabaser har överförts till SQL-miljö för stabilare framtidsutsikter. Kassetinspelningar med intervjuer har digitaliserats. Samlingarna har utökats med överföring av ett antal hyllmeter arkivmaterial rörande synskadeområdet från TAM-arkiv, som hade delar av Talboks- och punktskriftsbibliotekets arkiv som bland annat kommer från De Blindas Förenings/Synskadades Riksförbunds bibliotek.

Samtidsdokumentation kring borstbinderiyrket har gjorts. Öppet Magasin har visats för några grupper med synskadade personer.

Till Perspektiv har artiklar skrivits om pianostämmaryrket, om "Blinda Bengta – från fattigstugan till aktad dikterska", om den blinde borstbindaren Otto Weidts livsgärning och om det museum i Berlin som upprättats till hans minne. Museet blev utvalt till en så kallad Armkroksresa med Riksutställningar till Berlin och den storslagna invigningen av en specialutställning, som tillkommit i samarbete med Deutsches Historische Museum och ett litet specialmuseum. I anknytning till resan levererade museet en artikel med titeln "Behövs de små specialmuseerna fortfarande?" som publicerades på Riksutställningars webbplats. Tre synskadade ungdomar har under året arbetat på museet

som prao och sommarjobbare.

Museet har deltagit i nätverksmöten kring samtidsdokumentation och folkrörelsearkiv. Handikapphistoriska Föreningens och Upplandsmuseets FOKUS-utbildning, som vi deltagit i, avslutades under året och ett nätverk med de deltagande museerna bildades för fortsatta diskussioner kring funktionshinder och kulturarv i museivärlden.

Samarbete inom funktionshinderrörelsen

SRF är en av sex funktionshinderorganisationer som utgör Lika Unika – federationen för mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Inom Lika Unika samverkar medlemsförbunden med utgångspunkt från FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Under hela 2015 har Håkan Thomsson varit ordinarie styrelseledamot och tillika vice ordförande i Lika Unika. Victoria Öjefors Quinn har haft en ersättarplats i styrelsen.

SRF eftersträvar goda relationer med Riksorganisationen Unga Synskadade (US) på så väl förtroendemannanivå som på kanslinivå. I februari hade organisationernas styrelser parallella möten på Almåsa, och då avsattes några timmar för gemensamma överläggningar. Den 26 juni deltog SRF:s förbundsstyrelse och ledningsgrupp i den middag som US ordnade på Almåsa för att fira sitt 40-årsjubileum.

Håkan Thomsson gästade Förbundet Sveriges Dövblindas kongress i Sundsvall i slutet av maj.

SRF är medlem i MyRight, som är funktionshinderrörelsens ramorganisation för folkrörelsebistånd. Vi samarbetar även med andra funktionshinderförbund kring olika projekt.

Representation

SRF utser sju av nio styrelseledamöter i Synskadades Stiftelse. Enligt stiftelsens stadgar ska ordföranden i Synskadades Riksförbund erbjudas att vara stiftelsens ordförande. Synskadades Stiftelse är ensam ägare till företaget Iris Förvaltning AB.

SRF har utsett eller nominerat personer i följande styrelser för före-

tag, organisationer och stiftelser: Iris Förvaltning AB, Lika Unika, European Blind Union, MyRight, Unik Försäkring, Synfrämjandet, Ebba Danelius stiftelse, De Blindas Bokfond, Familjen Ahlstedts stiftelse, Gerda Roos-Bobergs stiftelse, Gustaf och Elsie Erssons Donationsfond, Margit Thyselius fond för blind ungdom, Otto Lundgrens stiftelse, Professor och fru J. G. Edgrens stiftelse, Stiftelsen Semesterhem för Götalands blinda (avvecklad under 2015), Stiftelsen Fokus (avvecklad under 2015), Stiftelsen Svenska Centralkommittén för Rehabilitering (SVCR) samt Talboksforden.

SRF har nominerat personer till de statliga nämnderna Punktskriftsnämnden och Taltidningsnämnden.

SRF har under 2015 haft representanter i följande samarbetsorgan med myndigheter: AF syn/hörsel/dövs brukarråd, RAR (rådet för arbetslivsinriktad rehabilitering), Arbetsförmedlingens centrala samråd (på Lika Unika-mandat), Boverkets tillgänglighetsråd, Konsumentverkets funktionshinderråd, Trafikverkets nationella tillgänglighetsråd, SJ:s funktionshinderråd, Rikspolisstyrelsens och Domstolsverkets samråd (på Lika Unika-mandat), Myndigheten för delaktighets samråd (på Lika Unika-mandat), Myndigheten för tillgängliga mediers brukarråd, Post- och telestyrelsens samrådsgrupp, Socialstyrelsens funktionshindernämnd, Skolinspektionens samrådsgrupp, Skolverkets samrådsgrupp, Specialpedagogiska Skolmyndighetens samråd (på Lika Unika-mandat), Specialpedagogiska Skolmyndighetens skoloråd (gällande specialskolor) samt Sveriges Televisions brukarråd (om uppläst text och syntolkning). Håkan Thomsson är utsedd av regeringen att ingå i Myndigheten för delaktighets insynsråd.

Den 2 september uppvaktade SRF specialskolan Ekeskolan i Örebro och deltog vid firandet av skolans 50-årsjubileum.

Slutord

FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning ratificerades av Sverige år 2009. Vi kräver att hela det svenska samhället anpassar lagstiftning och tillämpning av lagar och föreskrifter så att intentionerna i denna FN-konvention uppfylls.

År 2015 har präglats av ett hårt och engagerat intressepolitiskt arbete. Frågor kring farorna med tysta fordon, och nödvändigheten av obligatoriska varningsljud, har varit framträdande i SRF:s arbete. Den nya lagstiftning som klassar otillgänglighet som diskriminering är ett steg i rätt riktning, men det är tydligt att diskrimineringsskyddet behöver skärpas.

Förbundsstyrelsen tackar vår engagerade personal och alla medlemmar för ett bra verksamhetsår 2015. Vi vill också rikta ett varmt tack till alla övriga personer och organisationer som på olika sätt givit sitt stöd till SRF och vår verksamhet.

Enskede den 27 april 2015

Håkan Thomsson, förbundsordförande

Victoria Öjefors Quinn, 1:e vice förbundsordförande

Niklas Mattsson, 2:e vice förbundsordförande

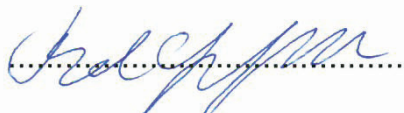
Alireza Ghanbar Alipour

Ulla Bergeros

Agneta Elfving

Roland Gustafsson

Ann Jönsson

Gunnar Sandström

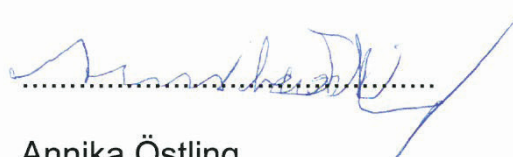
Max Stålnacke

Anita Svenningsson

Maria Thorstensson

Annika Östling

Detta material finns i följande versioner:
på papper i tryckt text och som punktskrift,
som word-fil, samt inläst på CD i DAISY-format.

Beställs hos SRF Kontorsservice, tel: 08-39 90 00
eller via e-post: kontorsservice@srf.nu

Synskadades Riksförbund · 122 88 Enskede
tel: 08-39 90 00 · fax: 08-39 93 22
info@srf.nu · www.srf.nu

Stöd gärna vårt arbete. Pg 90 00 90-2